

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

14^E JAARGANG

WOENSDAG 17 JULI 1929

No. 707

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

16 JULI 1929.

De gewone verruiming van de geldmarkt gedurende de zomermaanden begint, zij het ook vrij laat, eenigszins door te komen. Vooral de stilte op de effectenmarkt begint invloed uit te oefenen op de prolongatierente en de hoge noteringen van 6 en 6½ pCt. van de laatste maanden hebben plaats gemaakt voor meer normale van 5 en 5¼ pCt. Gisteren werd zelfs 4½ pCt. genoteerd.

Ook de rente voor particulier disconto daalt onder den invloed van het geringere aanbod van wissels. Voor 5¼ pCt. was regelmatig plaatsing te vinden en later werd ook wel voor 5³/₁₆ en zelfs voor 5½ pCt. afgedaan.

Alleen callgeld blijft nog even moeilijk. De geheele week bleef het aanbod gering en onder 5½ pCt. was nog steeds geen geld beschikbaar. De hoge notering voor callgeld in New York en de groote vraag van Duitschland voor geld op korten termijn blijven daarop waarschijnlijk nog sterk inwerken.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels vertoont een stijging van f 600.000. De beleeningen blijken met f 8 miljoen te zijn afgenomen. Het renteloos voorschot aan het Rijk, dat verleden week f 1.4 miljoen bedroeg, werd in de afgelopen week geheel afgelost om plaats te ma-

ken voor een creditsaldo van de schatkist ten bedrage van f 3.7 miljoen.

De goudvoorraad der Bank blijft vrijwel onveranderd. Het zilver vermeerderde met f 100.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans stegen resp. met f 300.000 en f 400.000.

De biljettencirculatie verminderde met f 6.3 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen blijken met f 6.4 miljoen te zijn teruggelopen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 3.6 miljoen. Het dekingspercentage bedraagt nagenoeg 56.

* * *

Het groote punt, waar het nog steeds op de wisselmarkt om draait, is de Dollar-notering te Londen. Zag het er aanvankelijk naar uit, of de koers op den goeden weg was door zich van het gouduitvoerpunt af te bewegen, spoedig bleek, dat men te optimistisch was geweest. Van 4.8530 liep de koers weer spoedig op tot 4.8495. Er begint dus opnieuw een tijd van onzekerheid. Ook de Markenkoers tegen Ponden liep iets op (20.36), terwijl Parijs eveneens vast was: 123.88. Op dit niveau is er zelfs een kleine partij goud van Londen naar Parijs verscheept, naar men beweert bij wijze van proef.

De Pondenkoers hier te lande, die onder den invloed van de flauwere Dollarnotering in Londen eerst tot ca. 12.08¼ steeg, kon zich op dit punt niet handhaven en liep terug tot 12.07¼. Deze fluctuaties brachten wel wat meer leven in de markt. Dollars stegen van 2.4890 tot 2.4903. Marken iets vaster, 59.28—59.32. Parijs bleef vast 9.75. De Peseta werd op het hoogere peil gehandhaafd en langzaam op 36.15 gebracht; slot iets luier 36.10. Ook de Yen bleef gevraagd; slot 113%. Canada was wederom beter: 2.47¹³/₁₆.

LONDEN, 15 JULI 1929.

Nadat verleden week op 9 Juli de Bank van Engeland geheel was afbetaald, bleek geld, zooals wel gevreesd was, zeer schaarsch en duur te zijn. Het is dan ook alleen door aankopen van korte wissels geweest, uitgevoerd door de banken, dat de markt niet weer „in de Bank” is. De positie van de discontohuizen en makelaars is daardoor belangrijk verlicht.

Disconto was dientengevolge iets zwakker gestemd, ofschoon de hoop, dat de goedkoopere Dollarkoersen van het begin der week (4.85³/₁₆—⁵/₁₆) zich zouden kunnen handhaven, niet verwezenlijkt werd. De koersen van den Dollar, van de Mark en nu ook van den Franschen franc baren nog steeds zorg, zoodat de discontokoers niet belangrijk van de officieele notering kon afwijken. De notering sloot op 5⁹/₁₆.

MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART.

VERSLAG VAN HET BUREAU OVER DE WERK-
ZAAMHEDEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
IN HET JAAR 1928.

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart heeft in 1928 twee zittingen gehouden, één in April en één in November.

Samenstelling van de Commissie.

De samenstelling van de Commissie heeft in 1928 de volgende wijziging ondergaan: De heer Kranzbühler is, overleden en vervangen door den heer Ickes.

Aan het eind van het jaar 1928 was de Centrale Commissie dus als volgt samengesteld:

President: de heer Jean Gout.

Het Rijk en de Duitse oeverstaten:

de H.H. Seeliger (gedelegeerde voor Beieren); Peters (gedelegeerde voor Pruisen); Fuchs (gedelegeerde voor Baden); Ickes (gedelegeerde voor Hessen); Greuling (adjunct-gedelegeerde).

België:

de H.H. Brunet, de Ruelle.

Frankrijk:

de H.H. Mahieu, Silvain Dreyfus, Fromageot, Herrenschildt.

Engeland:

de Hr. Baldwin.

Italië:

de H.H. Rossetti, Sinigalia.

Nederland:

de H.H. Jhr. van Eysinga, Kröller, Schlingemann.

Zwitserland:

de H.H. Herold, J. Vallotton.

Het Secretariaat is als volgt samengesteld:

Secretaris-Generaal: de Hr. Hostie.

Adjunct-Secretaris-Generaal: de Hr. Charguéraud-Hartmann (Franschman).

Leden van het Secretariaat: de H.H. de l'Espinasse (Nederlander), Gerlach (Duitscher).

Secretaris-Archivaris: de H.H. Corthésy (Zwitscher).

Scheepvaartinspecteurs zijn:

voor het Zwitsersche district: de Hr. Moor, „Kantons-ingenieur“ te Bazel;

voor het district I A: de Hr. Montigny, „Ingénieur et chef des Ponts et Chaussées“ te Straatsburg;

voor het district I B: de Hr. Baer, „Oberbaurat“ te Mannheim;

voor het district II: de Hr. Häusel, „Oberbaurat“ te Mainz;

voor het district III: de Hr. Gelinsky, „Oberbaurat“ te Koblenz;

voor het district IV: Jhr. Dittlinger te 's-Gravenhage.

De Hr. Ickes werd als voorzitter van het Comité, belast met de bewerking van het jaarverslag, vervangen door den Hr. Kranzbühler. Het Comité is nu samengesteld als volgt: de H.H. Ickes (President), Van Eysinga en Herrenschildt.

Herziening van de akte van Mannheim.

De werkzaamheden, betreffende de herziening van de akte van Mannheim, werden gedurende de beide zittingen van het jaar voortgezet. De tekst van alle fundamentele bepalingen werd in eerste lezing uitgewerkt (vrijheid van scheepvaart, gelijkheid van behandeling, verbod van het heffen van rechten, vrijheid van doorvoer), evenals voor het meerendeel der bepalingen van economischen aard, (douane en havens), van nautischen aard (publieke diensten, varende personeel, varende materieel), van juridischen aard (scheepvaartrechtbanken) en technischen aard (werken). Aangevangen werd met de bewerking in eerste lezing der bepalingen, betrekking hebbende op „afwijkingen“ en „geschillen“.

Betrekkingen met andere internationale lichamen.

De Verkeerscommissie van den Volkenbond en de Centrale Commissie hebben haar samenwerking, wat betreft de unificatie van het privaatscheepvaartrecht, voortgezet.

Het Comité, door de Verkeerscommissie opgericht met het oog op de unificatie van de binnenscheepvaartstatistieken, had in groote lijnen een project uitgewerkt, hetwelk in hoofdzaak gebaseerd was op de in de Centrale Commissie voorbereide werkzaamheden. Tengevolge van een wensch der Derté Algemeene Conferentie van Verkeer en Doorvoer, welke het belang deed uitkomen van samenwerking ten aanzien der pogingen om tot unificatie der nomenclaturen en der statistieken van de verschillende vervoermiddelen te komen, werd bovengenoemd Comité getrans-

INHOUD.

Blz.

Mededeelingen van de Centr. Commissie voor de Rijnvaart	646
ZAL DE GEBORTEVERMINDERING IN DE OORLOGSJAREN DE ARBEIDSMARKT IN DE KOMENDE JAREN BEÏNVLOEDEN? door <i>Mr. J. Bierens de Haan Jr.</i>	648
Soyabooien door <i>N. Schrok</i>	649

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:

De nieuwe regeling der havenuitbreiding van Hamburg door een Hamburgsch-Pruisische Hafenge-meinschaft door <i>Friedrich Siegert</i>	650

AAANTEKENINGEN:

Stabiliseering van de wereldproductie van petroleum	652
Indexcijfers van scheepsvrachten	654

MAANDLIJFERS:

Emissies in Juni 1929	654
Productie der Steenkolen, Bruinkolen- en Zoutmijnen	655
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederlandsch-Indië	656
Postcheque en Girodienst	657
Ontvangen boeken	657
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	657—664

Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswezen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

formeerd in een Comité voor de unificatie der transportstatistieken. In deze samenstelling heeft het Comité in den loop van het jaar 1928 de modaliteiten bestudeerd volgens welke de beginselen, die vroeger voor de binnenscheepvaart aangenomen waren, op de zeevaart toegepast zouden kunnen worden. Anderzijds tracht het Comité een stelsel te bewerken, dat op de binnenscheepvaart, op de zeevaart en op de spoorwegen toegepast kan worden.

Het onderzoek van de kwestie voor het verbeteren der Rijnstatistieken, welke kwestie uitgesteld was tot de eerste zitting van de Centrale Commissie in 1928, werd voorloopig uitgesteld. Dit onderzoek zal weer op de dagorde geplaatst worden, zoodra de werkzaamheden van den Volkenbond zoover zijn gevorderd, dat het onderzoek met vrucht kan worden voortgezet.

Conventioneele en reglementaire bepalingen.

De volgende wijzigingen zijn in 1928 in de reglementaire bepalingen aangebracht: het, door de Centrale Commissie in uitvoering van de Overeenkomst van Brussel van 1898, vastgestelde ijkingsreglement is vanaf 1 April 1928 buiten werking getreden (zie hieronder: ijkung van vaartuigen).

Verschillende aanvullingen en wijzigingen, betrekking hebbende op kleine vaartuigen, zijn in het Rijnvaart-politiereglement opgenomen. Deze wijzigingen zijn op 1 Augustus 1928 in kracht getreden.

De laatste alinea van § 41 van dat Reglement, betrekking hebbende op de vergoedingen verschuldigd aan de waarschuwingsposten, is, met ingang van denzelfden datum, opgeheven.

Het Rijnvaart politiereglement is door „Verordnung“ van den „Bundesrat“ van 29 Juni 1928 in Zwitserland gepubliceerd.

Technische kwesties.

Waarschuwingsposten.

Daar Duitschland de kosten van den dienst der waarschuwingsposten op zich heeft genomen, zijn de vergoedingen, welke de scheepvaart daarvoor moest betalen, afgeschaft.

Stroombevaring 1924.

Wat betreft de opvijzeling der bruggen van Straatsburg-Kehl, heeft de Centrale Commissie in hare November-zitting kennis genomen van de verklaringen der Fransche en Duitse Commissarissen, volgens welke de Fransche administratie aan de Duitse administratie technische voorontwerpen, betrekking hebbende op de opvijzeling dezer bruggen, heeft doen toekomen. De Centrale Commissie heeft eveneens kennis genomen van het feit, dat, volgens genoemde verklaringen, definitieve ontwerpen binnenkort aan de Commissie zullen worden voorgelegd.

Stroombevaring 1929.

Ter gelegenheid van het onderzoek der resultaten van de stroombevaring 1924 is door enkele leden van de Centrale Commissie opgemerkt, dat het nuttig kan zijn, beoelde stroombevaringen tot een gedeelte van den Rijn te beperken, doch daarentegen vaker te doen plaats hebben. In dezen gedachtengang werd, zonder echter vooruit te loopen op hetgeen voor latere bevaringen eventueel vastgesteld zou kunnen worden, besloten, dat een stroombevaring plaats zou hebben in de eerste helft van Juli 1929 tusschen Mannheim en Bazel.

Rijnverbetering tusschen Straatsburg en Bazel.

In de November-zitting 1928 heeft de Commissie kennis genomen van de verklaringen der Commissarissen van Frankrijk, volgens welke de voorbereidende werkzaamheden van het Kembser werk (boringen, constructie van gebouwen, spoorweg-aansluiting) beëindigd waren, de grondarbeid op krachtige wijze ter hand was genomen, en wel, bij den ingang van het kanaal, bij het werk zelf en bij de sluisen, en dat het monteeren van de groote elektrische machines voor den grondarbeid binnenkort gereed zou zijn.

Wat de normalisatie betreft, heeft de Zwitsersche Delegatie verklaard, dat de besprekingen tusschen Zwitserland en Duitschland voortgezet werden en tot een zeker resultaat hadden geleid; met de Fransche Regeering werd hierover van gedachten gewisseld.

Ijking van vaartuigen.

In de April-zitting heeft de Commissie kennis genomen van de in Duitschland, België, Frankrijk, Nederland en Zwitserland gepubliceerde administratieve bepalingen en technische instructies voor de toepassing van de Parijsche Overeenkomst.

Vanaf 1 April 1928 heeft de ijking van Rijnvaartuigen dus plaats volgens de Overeenkomst van Parijs, — een overeenkomst, welke verdere technische voorschriften overbodig maakt — en volgens de administratieve bepalingen, welke door de Staten in uitvoering van deze Overeenkomst, genomen zijn.

Identiteit der vaartuigen.

Zie hieronder: kleine vaartuigen.

Kleinste bemanning.

De nieuwe tekst voor de instructies voor de Commissies van deskundigen, wat betreft de kleinste bemanning, is in de November-zitting vastgesteld.

De nieuwe tekst is op 1 Maart 1929 in werking getreden.

De tegenwoordige bepalingen betreffende de motorvaartuigen werden voorloopig behouden, daar het voorbereidend onderzoek voor de bewerking van nieuwe bepalingen nog niet beëindigd was.

De voornaamste wijzigingen, welke plaats hebben gehad, zijn de volgende:

Er bestond een verschil voor de sleepboten met een verwarmd oppervlak van den ketel van 120 tot en met 200 M², naar gelang zij zich beneden of boven St. Goar bevonden, terwijl het dekpersoneel boven St. Goar versterkt moest worden. Het is gebleken, dat door de verbeteringswerken op den Rijn dit verschil niet meer noodig was en dat dientengevolge elke vermelding van loodsen in de instructies kon wegvallen.

Het verschil, dat bestond tusschen goederenboten en sleepboten voorzien van mechanische hulpmiddelen voor de behandeling der ankers en der sleeprossen, is ten voordeele der goederenboten van meer dan 120 M² verwarmd oppervlak van den ketel weggevallen.

Tenslotte werd vermindering van personeel toegestaan aan schroefstoomboten, waarvan het verwarmd keteloppervlak van 200 tot en met 260 M² bedraagt, evenals aan raderstoomboten met een verwarmd keteloppervlak van meer dan 320 M²; bovendien werd voor deze laatste categorie stoomboten de bepaling, dat het aantal stokers in geen geval minder dan 5 mag bedragen, geschrapt; zoodoende is door den vooruitgang van de verwarmingstechniek een grootere vrijheid aan de Commissie van deskundigen gelaten.

Voorschriften betreffende de vaart en het signaalwezen.

a. *Kleine vaartuigen.*: Het verslag van 1927 heeft vermeld, dat er een Comité gevormd was om de noodzakelijk geachte amendementen op de reglementaire teksten, wat betreft de kleine vaartuigen en in 't bijzonder de pleziervaartuigen, nader te onderzoeken.

Op basis van het rapport van het Comité zijn in de April-zitting verschillende wijzigingen door de Centrale Commissie in de reglementaire teksten aangebracht.

De motieven en het belangrijkste deel van den inhoud van deze wijzigingen kunnen als volgt worden samengevat: het verkeer der kleine vaartuigen heeft in de laatste jaren een dergelijken omvang gekregen, dat de gewone scheepvaart er zeer door werd gehinderd. Om aan dit toenemende gevaar van belemmering van de scheepvaart tegemoet te komen is het noodzakelijk gebleken om de bepalingen betreffende de vaart en het signaalwezen nader te omschrijven en te completeeren en om maatregelen te nemen, ten einde de kleine vaartuigen gemakkelijker te kunnen onderscheiden om zoodoende meer afdoende het opvolgen van deze maatregelen te waarborgen.

Men heeft daarom:

1o. aan het reglement een § (5 bis) toegevoegd, volgens welke de kleine vaartuigen (d.w.z. alle vaartuigen van minder dan 15 ton laadvermogen, welke geen sleepboten zijn) „geen recht hebben op het volgen van een bepaalden koers” en dientengevolge gehouden zijn om voor andere vaartuigen uit te wijken.

• Verschillende andere voorschriften hebben hetzelfde doel bijv. het verbod om in het algemeen tusschen de vaartuigen van een sleeptrein door te varen, en het verbod aan een ander zich, in de vaart bevindend vaartuig aan te leggen of vast te meeren, zonder uitdrukkelijke en vooraf ontvangen toestemming van den gezagvoerder van laatstbedoeld vaartuig. De kleine vaartuigen genieten niet de voorrechten van de scheepvaart voor het passeeren van veren en schipbruggen;

2o. een officieel ambtelijk kenteeken, te verstrekken door de bevoegde overheid van een Staat, in beginsel verplicht gesteld voor de kleine vaartuigen, welke den Rijn beneden Karlsruhe en boven het Spijksche Veer bevaren; echter zijn van dit kenteeken vrijgesteld de vaartuigen „van de leden van sportverenigingen, welke uit hoofde van de controle op haar leden uitgeoefend, door de bevoegde autoriteiten ter landen, waar die verenigingen haar zetel hebben, als zoodanig zijn erkend”. (§ 3, No. 3 in fine).

b. *Lengte der sleepkabels*: Bij de Centrale Commissie was een voorstel ingekomen om den afstand tusschen een opvarende sleepboot en een enkel aanhangschip, dat een laadvermogen van meer dan 1000 ton heeft, van 120 M. (§ 11 No. 6 van het Rijnvaart politiereglement) op 200 M. te brengen.

Een beslissing kon in 1928 nog niet worden genomen, daar, tengevolge van de gedachtenwisseling, welke over dit voorstel in de herfstzitting heeft plaats gehad, een nieuw onderzoek van het vraagstuk door de overheid van een der Oeverstaten noodzakelijk is gebleken.

c. *Nachtvaart*: Tengevolge van een verzoek tot intrekking van § 21 No. 8 van het Rijnvaart politiereglement, volgens welke paragraaf „het gebruik van elektrische booglichten en schijnlichten gedurende de vaart verboden is”, heeft de Centrale Commissie gedurende de herfstzitting besloten, dat er voor haar geen aanleiding bestond om, althans voor het oogenblik, aan dit verzoek gevolg te geven. De betrokken scheepvaartmaatschappij, aan wie dit besluit was medegedeeld, heeft haar zienswijze, onder het aanvoeren van meer gedetailleerde motieven, gehandhaafd.

*Economische en belastingkwesties.**Rijnstatistieken.*

(Zie hierboven: Betrekkingen met andere internationale lichamen).

Boordprovisie.

(Zie hieronder: Klachten.)

Belasting op het kapitaal, het inkomen en den omzet.

Een scheepvaartmaatschappij, welke vreesde, dat de exploitatie van haar vloot op den Rijn in het buitenland aan de belasting op het kapitaal, het inkomen en den omzet onderworpen zou worden, had zich tot de Centrale Commissie gewend onder overlegging van de met de belastingautoriteiten gevoerde briefwisseling. Kennis nemende van deze klacht heeft de Centrale Commissie:

1o. de Regeeringen, vertegenwoordigd in de Commissie herinnerd aan de noodzakelijkheid om iedere belasting, overeenigbaar met de letter en den geest van de Akte van Mannheim van 1868, te voorkomen, en

2o. deze Regeeringen verzoekt om zoo noodig daartoe de noodige maatregelen te nemen.

Privaat- en Sociaalrecht.

Het Comité voor de unificatie van het privaatscheepvaartrecht heeft in Mei 1928 in Berlijn vergaderd.

Het Comité heeft den tekst van een ontwerp-overeenkomst vastgesteld over de volgende onderwerpen: inschrijving, eigendom, hypotheek, gerechtelijken verkoop en voorrechten. Het ontwerp werd aan de Centrale Commissie voorgelegd.

• Een volgende zitting van het Comité werd in het begin van 1928 voorzien.

• Het Comité voor de unificatie van het sociaalrecht in de Rijnscheepvaart heeft nog niet vergaderd.

Juridische kwesties.

Zoals in het vorig verslag vermeld, heeft de Centrale Commissie in onderzoek genomen de wijze, waarop artikel 40 van de Overeenkomst van Mannheim in de Oeverstaten en in België toegepast wordt, zoowel wat betreft de uitvoering van de voornissen der Rijnvaartrechtbanken, als de

wijze, waarop in de praktijk mededeelingen betreffende Rijnvaartzaken en wel meer in 't bijzonder, wat de rogatoire Commissies van Rijnvaart-rechtbanken betreft, geschieden. Het onderzoek, dat in den loop der twee zittingen van 1928 werd voortgezet, is nog niet beëindigd.

Het totale aantal hoogere beroepen voor de Commissie gebracht, is iets toegenomen, en wel van 14 in 1927 tot 18¹⁾ in 1928. Onder deze 18 beroepen waren er 8 betrekking hebbende op strafzaken; terwijl de 14 beroepen, welke in 1927 voor de Centrale Commissie waren gebracht, betrekking hadden op civiele zaken. Het aantal beroepen in civiele zaken is dus van 14 tot 10 gedaald.

Klachten.

Twee klachten zijn in den loop van het jaar bij de Centrale Commissie ingekomen, de eerste had betrekking op een belastingkwestie (belasting op het kapitaal, het inkomen en den omzet), de tweede op een economische kwestie (boordprovisie). Het onderzoek van deze klachten heeft in 1928 aanleiding gegeven tot het nemen van besluiten in deze kwestie.

Interne kwesties.

Het budget voor 1928 werd op Zw. fr. 175.000 gehandhaafd.

ZAL DE GEBORTEVERMINDERING IN DE OORLOGSJAREN DE ARBEIDSMARKT IN DE KOMENDE JAREN BEINVLOEDEN?

In zijn „Bericht des Kommissars bei der Reichsbank“ over 1928 vestigt Prof. Bruins de aandacht op de in Duitsland te verwachten vermindering van het aanbod van nieuwe arbeidskrachten, ten gevolge van de vermindering van het aantal geboorten gedurende de oorlogsjaren. „Welken omvang“, aldus de schrijver, „deze vermindering van het aanbod op de arbeidsmarkt gedurende een rij van jaren zal aanpakken, blijkt wellicht het beste uit het feit, dat het aantal kinderen, die in de jaren 1922 tot en met 1925 schoolplichtig werden, gemiddeld onder de 700.000 bleef, dat is slechts weinig meer dan de helft van het aantal uit vroeger jaren, toen het geboortecijfer niet onder den invloed van den oorlog stond.“

Ook hier te lande verneemt men soms stemmen, die wijzen op een te verwachten vermindering in het aanbod van arbeidskrachten, ten gevolge van de vermindering van het aantal geboorten tijdens de oorlogsjaren. Deze mogelijkheid is belangrijk genoeg om er eenige aandacht aan te schenken.

Mocht dit verschijnsel zich inderdaad hier voordoen, dan zouden de eerste symptomen daarvan tegen het einde van dit jaar te verwachten zijn. Immers 14 jaar is de leeftijd, waarop, volgens de Arbeidswet, de jeugd kan gaan werken en 1915 was het eerste jaar, dat onder den invloed van den oorlog stond.

Dat deze vermindering hier slechts zeer gering kan zijn, vergeleken bij Duitsland, spreekt van zelf. Ter vergelijking mogen de Deutsche cijfers betreffende de geboorte tijdens de oorlogsjaren hier gegeven worden.

Levend geboren in Duitsland:

	per 1000 inwoners	aantal
1913	27.5	1.838.750
1914	26.8	1.818.596
1915	20.4	1.382.546
1916	15.2	1.029.484
1917	13.9	912.109
1918	14.3	926.813
1919	20.0	1.260.500
1920	25.9	1.599.287

Hieruit blijkt, dat de geboorte tot ongeveer 50 pCt. verminderde.

Ook hier te lande is in de oorlogsjaren het geboortecijfer gedaald. Deze daling komt, wanneer men het gemiddelde over een aantal jaren neemt, tot uiting in een plotselinge versterking van de daling, die reeds gedurende een vijftal decennien op te merken was.

De gemiddelde geboorte (levend aangegeven, sedert 1914 levend geboren) bedroeg, per 1000 inw. in de jaren:

1890—1899	32.7
1900—1909	31.—
1910—1919	26.8
1920—1923	26.9
1924	25.1
1925	24.2
1926	23.8
1927	23.1
1928	23.3

Deze cijfers vertoonen slechts een zeer geringe tijdelijke inzinking, doch meer een plotselinge overgang van het niveau vóór op dat na 1910.

Een beschouwing van de cijfers voor de jaren 1910—1919 geeft een inzicht in de wijzigingen van die jaren. Zij zijn als volgt:

Levend aangegevenen.

	per 1000 inwoners	aantal
1910	28.6	168.894
1911	27.9	166.527
1912	28.1	170.269
1913	28.3	173.541
1914	28.3	176.831
1915	26.3	167.423
1916	26.6	172.572
1917	26.2	173.112
1918	25.0	167.636
1919	24.4	164.447

De relatieve cijfers — aangevende de geboorte per 1000 inwoners — toonen een vrij sterke verlaging. De jaren 1910—1914 hebben een gemiddelde van 28.2. Daarmede vergeleken geven de jaren 1915—1917 een verlaging met ongeveer 7 pCt., 1928 met ongeveer 11 pCt. en 1919 met ongeveer 14 pCt. Het is echter minder de invloed van ieder jaar afzonderlijk, dan wel van de geheele oorlogsperiode, die zich doet gelden. Voor deze is het gemiddelde 25,7, dus een vermindering met 9 pCt.

De absolute cijfers laten echter een eenigszins ander beeld zien. Voor de eerste vijf jaar bedraagt het aantal geboorten gemiddeld per jaar 171.212, voor de periode onder den invloed van den oorlog 169.038, dus een vermindering met ruim 1 pCt.

Deze vermindering is op zichzelf reeds zoo gering, dat ze practisch niet meetelt: allerlei factoren kunnen sedertdien een invloed hebben doen gelden, die grooter was dan dit eene percent verschil. Een factor, die inderdaad een dergelijken invloed deed gelden, is: de vermindering van het sterftecijfer, voornamelijk die van de kindersterfte. De sterfte in het eerste levensjaar bedroeg per 100 levend aangegevenen, gemiddeld in de jaren 1911—1915: 9.9 en in de jaren 1916—1920: 8.4. Tegenover een vermindering van het aantal geboorten met ruim 1 pCt. (1.17 pCt.) staat dus een vermindering van het aantal sterfgevallen in het eerste levensjaar met 1.5 pCt.; wat dus per saldo op een vermeerdering uitkomt.

Van een vermindering van het aanbod van arbeidskrachten gedurende de komende jaren, als gevolg van een verminderde geboorte tijdens de oorlogsjaren, zal dus geen sprake zijn, slechts van een stilstand; het aanbod van nieuwe krachten zal gedurende een aantal jaren ongeveer stabiel blijven. Wat betreft het aantal, dat door ouderdom afvalt, zijn ook geen groote veranderingen te verwachten. Dat dit op de werkloosheid een gunstigen invloed zal uitoefenen, is wel waarschijnlijk.

„De“ werkloosheid is echter een ruim en vaag begrip. In de werkelijkheid treft men allerlei categorieën werklozen aan, naar beroepen en leeftijden, die elkaar slechts weinig of niet beïnvloeden. Het gedurende eenige jaren niet vermeederen van het aanbod van arbeidskrachten zal voor sommige bedrijven van slechts weinig invloed zijn, voor die categorieën bedrijven daarentegen, die steeds meer arbeidskrachten noodig hebben, en voor die andere, uit wier sfeer deze mede gerecrueteerd worden, zal dit van groote betekenis kunnen zijn. En vooral voor die bedrijven, die veel jonge arbeidskrachten behoeven. Hieraan bestaat, ondanks de heerschende werkloosheid, reeds

1) In dit cijfer zijn twee groepen connexe zaken begrepen.

nu een tekort, zoals o.a. het verslag der Arbeidsinspectie over 1927 constateert; in steden met duizenden werklozen zoekt een zich uitbreidende industrie haar arbeiders onder de jongste generatie en onder de vakarbeiders van buiten. Het is dan ook te verwachten, dat dit tekort aan jonge arbeidskrachten in de volgende jaren nog zal toenemen.

Daarna (vanaf 1934) is echter weer een vrij aanzienlijke vermeerdering van het aanbod van jeugdige arbeidskrachten te verwachten. Terwijl in de periode 1910—1919 (en eveneens in het decennium daarvoor) het aantal geboorten gemiddeld per jaar 170.000 bedroeg, steeg dit getal in de jaren 1920—1923 tot gemiddeld 187.000 per jaar. Daarna daalde het tot 175.000 in 1927, terwijl het in 1928 weer steeg tot 179.000. In deze jaren daalde het sterftecijfer voor kinderen beneden het jaar van ruim 8 pCt. tot ruim 5 pCt.

Hoe dit alles „de” werkloosheid zal beïnvloeden is niet te zeggen. Het werkelijke leven is te zeer gedifferentieerd en te zeer afhankelijk van den invloed van allerlei bijzondere en wisselende factoren, dan dat men op grond van eenige algemeene begrippen daaromtrent in het algemeen een uitspraak zou kunnen doen. Voor jeugdige- en vakarbeiders zal in het algemeen wel steeds plaats zijn. Voor oudere, niet geschoolde arbeiders zal het vinden van vaste werkgelegenheid wel steeds moeilijker worden.

Mr. J. BIERENS DE HAAN Jr.

SOYABOONEN.

Onder de verschillende landbouwproducten, die Europa sinds de laatste kwarteeuw in steeds toenemende hoeveelheden uit Azië betreft, behoort in de eerste plaats de Soyaboon genoemd te worden.

Het is opmerkelijk, dat dit product, hetwelk in Azië en hoofdzakelijk in China reeds eeuwenlang gebruikt werd als voedsel voor mensch en dier, voor het eerst in Europa bekend werd door de tentoonstelling te Weenen in 1906 en dat tenslotte eindelijk in 1908 in Liverpool de eerste kleine partijen aangevoerd werden.

De eerste proeven toonden alras, dat de Soyaboon naast een gewilde olie (Soya-olie) ook een zeer waardevol veevoeder verschafte en de verkregen gunstige resultaten leidden ertoe, dat men zich ook op het vasteland van Europa weldra op de verwerking van het artikel ging toelagen.

De zich steeds uitbreidende veestapel, gepaard met den achteruitgang van de weidegelegenheden, heeft de afzetmogelijkheden van de Soyaboonproducten ten eerste helpen vergrooten en reeds vóór den oorlog importeerde Europa en wel hoofdzakelijk het Noordelijk Continent ca. 3/400.000 tons. Terwijl evenwel, zoals opgemerkt, de Soyaboon in Azië reeds sinds onheugelijke tijden gebruikt werd als menscheijk voedsel, werden de boonen tot voor korten tijd in Europa hoofdzakelijk ingevoerd ten behoeve van vervaardiging van veevoeder. Hoewel voortdurende proefnemingen zeer duidelijk aantoonde, dat meel uit Soyaboonen bestanddeelen bevatte, die ook aan de zeer hooge eischen van staandaarvoedsel voor den Europeaan voldeden, slaagde men er niet in den eigenaardigen bijsmaak, inherent aan Soyameel, te verwijderen. Dientengevolge faalden voorloopig alle pogingen om het meel ook in Europa voor menscheijk voedsel geschikt te maken. Een volledige analyse van de Soyaboon toonde intusschen aan, dat die bevatte 11 pCt. vocht, 34 pCt. eiwitachtige stoffen, 17 pCt. vet, 29 pCt. koolhydraten, 5 pCt. ruwvezel, 5 pCt. aschbestanddeelen.

Waar nu bovendien de uit de Soyaboonen gewonnen olie eenen gereeden afzet bleef vinden, eerst voor de zeep-, later ook voor de margarine-industrie, is het te begrijpen, dat men allengs in verschillende landen van Europa tot proefnemingen op uitgebreide schaal overging.

De oorlog met zijn schaarschte, de zeer hooge prij-

zen, die de opbloeiende margarine-industrie nog jarenlang besteden kon voor plantaardige oliën en de sindsdien steeds voortschrijdende techniek brachten eene oplossing in gunstigen zin. Insteede van de Soyaboon te persen tot winning van de olie werd zij nu geëxtraheerd en de daarmede verkregen resultaten leidden er al spoedig toe, dat in Europa en het eerst bij onze Oostelijke bureu extractie-inrichtingen werfden gevestigd, die in den loop der jaren steeds uitgebreid en vergroot moesten worden.

Men bereikte hiermede, dat de Soyaboon ten slotte 15 pCt. tot 17 pCt. olie opleverde en dat het achterblijvende meel vrijwel geheel of in ieder geval tot zeer groote hoogte volkomen ontvet was. Ook dit meel, bekend onder den naam van Soyaschroot, was, hoewel zeer waardevol, slechts bruikbaar als veevoeder. Maar als zodanig verheugt het zich in alle Noord-Europeesche landen en hoofdzakelijk in Duitschland, Scandinavië en Engeland in een groote en steeds toenemende populariteit. Ook in ons land neemt de vraag naar het product langzamerhand toe.

De onderzoekingen van Prof. Neumann te Hamburg voor enkele jaren brachten tenslotte een meel, waarvan de samenstelling dusdanig was, dat het ter vermenging en door het hooge eiwitgehalte, ter verbetering en verhooging van de biologische voedingswaarde van tarwemeel gebruikt kon worden. Dit meel wordt sinds eenigen tijd in den handel gebracht en vindt regelmatig afzet.

Intusschen vestigt de Hongaarsche onderzoeker Dr. Berzeller de aandacht op zich door zijn kort geleden gedane mededeeling, dat bij aanwending van een door hem het vorige jaar gevonden procédé (behandeling met waterdamp) uit de Soyaboon, maar nu zonder ontvetting, een meel te verkrijgen is, hetwelk volgens zijn meening ten eerste geschikt is voor Europeesch menscheijk voedsel en welk meel door het volkomen behoud van het oorspronkelijk eiwit en vetgehalte eene veel grootere biologische voedingswaarde heeft dan meel uit tarwe, rogge of eenig ander tot hiertoe bekend graan, hoofdzakelijk omdat het volgens zijn procédé vervaardigde meel belangrijke voedingsstoffen in geconcentreerde vorm bevat en bovendien langer houdbaar blijft.

Onwillekeurig dringt zich bij lezing van het voorgaande de gedachte op, dat menig fabrikant van de heden ten dage zoo hartelijk en dringend aangeprezen „gezondheid en kracht” brengende meelsoort, feestelijk glunderen zou, indien hij in staat ware zijn patent onder zulke auspiciën ter markt te brengen.

Hoe dit ook moge zijn, zeker is, dat het meel in het practisch gebruik volkomen blijkt te voldoen en ter vermenging met andere meelsoorten alle redenen van tevredenheid schijnt te geven. Indien het dus ook verder aan de verwachtingen beantwoordt, dan zijn de toekomstmogelijkheden voor dit product en dientengevolge ook voor de Soyaboon, die naar verhouding tot de andere wereldstapelartikelen niet duur is, nog onbepert.

In Duitschland, waar men klaarblijkelijk voor deze mogelijkheden reeds vroeg een open oog blijkt te hebben gehad, heeft men in den loop der jaren zich sterk met de verwerking van de Soyaboon bezig gehouden, en de andere Europeesche landen om ons heen volgen langzamerhand. Dat die belangstelling groeiende is, blijkt uit de onderstaande cijfers, die aantoonen, dat Europa in het voorgaande jaar niet minder dan ruim 1¼ miljoen tons importeerde.

Import van Soyaboonen.

	1926	1927	1928
Duitschland	364.000	567.000	834.000
Nederland	46.000	83.000	192.000
Denemarken	150.000	158.000	215.000
Zweden	80.000	68.000	88.000
Frankrijk			8.000
Italië		58.000	66.000

Uit de bovenstaande cijfers blijkt wel overtuigend, dat zelfs Frankrijk, waar men nooit iets van de Soyaboon heeft willen weten, zich tenslotte op de verwerking daarvan is gaan toeleggen en sinds korten tijd aan het experimenteren is.

De in Nederland ingevoerde Soyabonen worden in verband met de verouderde persingswijze slechts gebruikt om verwerkt te worden tot voederkoeken, terwijl, wat wel opmerkelijk is, de in ons land steeds toenemende import van Soyameel (z.g. Soyaschroot) hoofdzakelijk afkomstig is van de Deutsche en Engelsche fabrieken.

Merkwaardigerwijze heeft onze Hollandsche olie-industrie, die wel zeker tot de oudste industrieën in ons land en in verhouding van den omvang onzer landsgrenzen, naar capaciteit tot de grootste en kapitaalcrachtigste in Europa behoort, er nog niet toe kunnen of willen overgaan om de verwerking van dit artikel op moderne wijze ter hand te nemen. Het gevolg is dan ook, dat, terwijl de import van Soyabonen in de ons omringende landen en voornamelijk in Engeland en Duitschland belangrijk stijgt, de cijfers van de hier te lande ingevoerde hoeveelheden er op wijzen, dat die slechts op- en neergaan met de behoeften aan veevoeder en dus tegenover den import van andere zaden zooals lijnzaad zeer ten achter blijven.

Vermits de verwerking van de Soyaboon een product geeft, dat, hoe aantrekkelijk ook, niet van levensbelang is voor de margarine-industrie, ligt hier voor onze Hollandsche olieslagerij, die in den grond eigenlijk veevoeder-fabrikante is, nog een terrein open, waar met een zeer redelijke kans op succes een bedrijf ware te vestigen.

N. SCHROK.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE REGELING DER HAVENUITBREIDING VAN HAMBURG DOOR EEN HAMBURGSCH-PRUISISCHE HAFENGEMEINSCHAFT.

De heer Friedrich Siegert te Kiel schrijft ons:

Als eerste stap tot oplossing van het uitbreidingsvraagstuk der Hamburgsche haven trad op 1 April jl. een Hafengemeinschaft tusschen Hamburg en Pruisen in werking. De overeenstemming met Pruisen over een kwestie, die sedert tientallen jaren in het middelpunt van de Hamburgsche havenpolitiek staat, is voornamelijk toe te schrijven aan de concurrentie van de overige Noordwest-Europeesche wereldhavens. Het uitbreidingsvraagstuk van de Hamburgsche haven is niet slechts van nationale, doch tevens van internationale betekenis.

In het buitenland beschouwt men het geheele havengebied, evenals de bebouwing ter plaatse, waar de Elbe zich splitst, als de stad Hamburg. Deze belangrijkste toegangspoort van Duitschland, waar handel, verkeer en industrie bloeien, vormt ook inderdaad een economische eenheid. De buitenlander begrijpt dan ook niet, dat dit onscheidbare, aaneengesproeiende geheel van druk onderling verkeer en economische betrekkingen door talrijke politieke grenzen doortrokken en deze één geheel lijkende wereldhaven in een keurslijf van verouderde historische grenzen teruggedrongen wordt.

Het lijkt vreemd, dat de geweldige economische uitbreiding van de laatste veertig jaar slechts hier en daar eenige van deze politieke grenzen vermocht te verbreken. In tegenstelling met de meeste landen, waar na de vorming van den nationalen staat de binnenlandsche grenzen, hetzij volgens een weloverdacht plan of om bestuursredenen aangebracht werden, vertoonden de binnenlandsche politieke grenzen in Duitschland, waar de politieke eenheid eerst later tot stand kwam en dat na den dertigjarigen oorlog een voorbeeld van „Kleinstaaterei" was geworden een starheid, welke met die van volkenrechtelijke grenzen vergeleken zou kunnen worden.

Ook na den wereldoorlog gelukte het niet deze ontwikkeling ineens terzijde te stellen. Door de benarde omstandigheden der buitenlandsche politiek was het niet mogelijk de idee van den eenheidsstaat met kracht te propageeren. Afgezien van eenige goede pogingen waren de gezichtspunten van partijpolitiek aard, een overdreven gehechtheid aan de traditie en de zeer zelfzuchtige politiek der bureaucratische ressorten niet in staat het probleem van den eenheidsstaat boven het stadium van welwillende gelegenheidsspeechen en een stroom van gedenkschriften, pamfletten en artikelen te verheffen. Men heeft hier met een verschijnsel te doen, dat des te merkwaardiger is, omdat Duitschland op economisch gebied aan de spits der landen staat, die trachten de versnipperde economische krachten in kartels, bonden en coöperaties samen te brengen.

De haven van Hamburg is één van de grootste zorgen van het streven in Duitschland naar politieke eenheid. Tot Hamburg, dat in zijn kwaliteit van stadstaat een Deutsche bondsstaat is, behoort slechts een gedeelte van het gebied, waar de Elbe zich splitst, doch het vormt overigens in het Westen, Zuiden en Noordoosten in het geheel geen eenheid. De Pruisische steden Altona en Wandsbek grenzen respectievelijk in het Westen en Noordoosten aan de miljoenenstad Hamburg, terwijl Wilhelmsburg in het Zuiden, tusschen Noorden en Zuider Elbe gelegen, en Hamburg aan den Zuidelijken oever van de Zuider Elbe tot de Pruisische provincie Hannover behooren.

Reeds sedert jaren springen bij het ontwerpen van den aanleg van belangrijke nieuwe bassins voor de haven van Hamburg de gevolgen van deze territoriale verdeeldheid in een economisch gebied, dat zooals geen ander op eenheid is aangewezen, in het oog. Het is echter duidelijk, dat deze gevolgen bij een verdere uitbreiding van de Hamburgsche haven nog zullen moeten toenemen, aangezien ten gevolge van het ontbreken van een uniform plan de haven steeds meer binnen de politieke grenzen van Hamburg wordt uitgebreid in plaats van in het door de natuur aangewezen gebied, waar de Elbe zich splitst, dat echter aan Pruisen behoort. Menig havenbassin van Hamburg ware anders gevormd, indien men slechts met de natuurlijke geografische en geologische voorwaarden en niet met de Pruisisch-Hamburgsche grenzen rekening had behoeven te houden. Ten bewijze hiervan dienen de volgende voorbeelden. De toegang tot de Kuhwärderhaven is uit zeevaartkundig oogpunt zeer moeilijk, omdat de schepen die van de Elbe komen, deze in plaats van schuin slechts met een bijna rechten hoek kunnen bereiken. Ook de havens op Ross en Neuhoof, zowel als de Spreehavens, hebben haar tegenwoordigen vorm aan de politieke grenstoestanden te danken.

De spoorwegverbinding met het eiland Finkenwärder, aan den Westelijken linkeroever van de Elbe gelegen, waarvan de naar de Elbe toegekeerde helft, waarop de terreinen der Deutsche werf liggen, tot Hamburg behoort en dat tot nu toe het enig overgebleven gebied voor havenuitbreiding op Hamburgsch territoir was, beleefde één lijdensgeschiedenis.

Als voorbeeld van dubbel werk kunnen de naast elkander gelegen vischmarkten van Hamburg en Altona genoemd worden.

De oplossing van het „Groot-Hamburg"-vraagstuk, zooals het geheele probleem over het algemeen wordt genoemd, is ontegenzeggelijk de moeilijkste stedenbouwkundige taak van Duitschland. Het culmineert in drie afzonderlijke problemen, die onderling nauw samenhangen. Hamburg heeft gebrek aan grond:

- 1o. voor de uitbreiding van zijn haven,
- 2o. voor zijn industrie,
- 3o. voor nieuwe, uit verkeersgeographisch oogpunt, gunstig gelegen woonwijken.

Het havenvraagstuk speelt hierbij echter de grootste rol, daar de uitbreiding van de haven — de levens-

ader van Hamburg — niet alleen voor Duitsland beteekenis heeft. De concurrentiemogelijkheid met de overige Noordwest-Europeesche wereldhavens, speciaal (afgezien van Bremen en Kopenhagen) met Rotterdam, Amsterdam, Antwerpen, lag steeds ten grondslag aan de vorming van de Hamburgsche havens en de pogingen tot oplossing van de territoriale vraagstukken in en om Hamburg.

Daarom is het streven tot havenbouw bij het ten gevolge van den oorlog in Duitsland ontstane gebrek aan kapitaal gericht op een reeks verbeteringen voor de toekomst. Men streeft naar een zoo economisch mogelijke inrichting van de haven, en tracht dubbel werk, hetgeen met drie havenbesturen vaak voorkomt, te vermijden. In de eerste plaats moet hierbij van de natuurlijke voordeelen met verwaarloozing der ouderwetsche staatsgrenzen, voordeel getrokken worden. In verband met de nieuwe Hafengemeenschap dient op twee belangrijke punten de aandacht te worden gevestigd.

Hamburg wil havenuitbreiding op het uiterst westelijk punt van zijn gebied, aan de linkerzijde van de Elbe (Finkenwärder), zooveel mogelijk vermijden, daar dit gebied uit verkeersgeografisch oogpunt voor het centrum der stad zeer ongunstig ligt. Werd dit deel geheel bebouwd, dan zou er voor nieuwe wijken geen ruimte beschikbaar zijn (de afstand naar de arbeiderswoningen in het Noorden van Hamburg bedraagt 20 KM.). Voorts tracht Hamburg ten volle te profiteeren van het op Pruisisch gebied gelegen gedeelte van den belangrijken Elbe-arm van Köhlbrand, die naar verhouding nog dicht bij het centrum der stad is gelegen. Na de mislukking der onderhandelingen met Pruisen over den afstand van gebied, die tientallen jaren geduurd hebben en de verwerping van andere oplossingen, w.o. de Pruisische annexatie van Hamburg en de vorming van een grootere provincie Hamburg, terwijl anderzijds de reorganisatie van het geheele rijk tot een gedecentraliseerden eenheidsstaat nog in een verre toekomst schijnt te liggen, heeft men ter elfder ure toch nog een uitweg gevonden, ten einde te voorkomen, dat de havenuitbreiding aan de Benedenelbe in verkeerde banen zou worden geleid. De staten Hamburg en Pruisen sloten kortgeleden een overeenkomst voor een Hafengemeenschap, die ook voor het buitenland van economische beteekenis is.

* * *

Allereerst beteekent deze overeenkomst slechts een schrede op den weg tot unificatie van de havenontwikkeling aan de Benedenelbe, want de nieuwe Hafengemeenschap omvat niet de reeds bestaande havens van Hamburg, Altona en Harburg, doch beoogt het geheele havengebied van Hamburg, Harburg-Wilhelmsburg en Altona zoo te beheeren en uit te breiden, dat er ten aanzien van het beheer een uniforme gemeenschappelijke haven zal ontstaan, waarbij de geschillen zooveel mogelijk zullen verdwijnen en concurrentie tusschen de betrokken havens onderling uitgeschakeld zal zijn.

De Hafengemeenschap heeft slechts betrekking op de gedeeltelijk reeds voor havendoeleinden aangewezen, gedeeltelijk reeds met havenbassins bebouwde, terreinen van Pruisen, Kattwyk, Hoheschaar, Neuhof aan den Oostelijken oever der Zuidereelbe. Behalve in een Hafengemeenschap voorziet deze overeenkomst ook nog in een „Hafenerweiterungsgebiet". Dit omvat het gebied ten Westen van de lijn Köhlfleth-Zuidereelbe-Oostelijke grens van de Hamburgsche enclave Moorburg. Voorloopig is dit zgn. Hafenerweiterungsgebiet in het Westen aan den linker oever van de Elbe stroomafwaarts niet begrensd. Het veelbestreden, gedeeltelijk bebouwde, gedeeltelijk in aanbouw zijnde, gebied Waltershof, werd wegens zijn nauwen haventechnischen samenhang met de oude haven van Hamburg niet in dit Hafenerweiterungsgebiet opgenomen. Een speciale commissie wordt met

de begrenzing van dit Hafenerweiterungsgebiet in het Westen belast. De kern van de onderscheiding Hafenerweiterungsgebiet ligt hierin, dat daar geen bedrijven mogen worden opgericht, die met een eventueel later gebruik van de bedoelde terreinen voor havendoeleinden in strijd zijn. Voor dit uitbreidingsgebied is een uniform, gemeenschappelijk door Hamburg en Pruisen op te stellen, algemeen schema tot verdeling in terreinen voorzien, dat echter, wat de details betreft, natuurlijk eerst later kan worden vastgelegd, overeenkomstig de dan bestaande behoeften. Om te voorkomen, dat Hamburg de voorkeur aan het Waltershofgebied zou geven, is bepaald, dat Hamburg gedurende de eerste vijf jaren R.M. 25 miljoen voor de ontwikkeling van het gemeenschappelijk havengebied Hohe Schaar—Kattwyk—Neuhof, evenals voor de inrichting van een tolgebied op Hohe Schaar—Kattwyk, moet uitgeven, naar gelang hieraan behoefte bestaat. Hamburg heeft zich verder verbonden zonder toestemming van Pruisen op Waltershof geen nieuwe installaties voor overlading en opslagplaatsen voor meststoffen, chemicaliën, graan, kolen, hout, erts, zwavel te bouwen, ten einde de nieuwe Pruisische installatie voor overlading en opslag van kali niet te benadeelen. Voor de uitbreiding van de tegenwoordige petroleumhaven, die noodzakelijk is geworden, zal Hamburg met Pruisen overleg moeten plegen. Hoewel geen strenge verdeling van het werk is voorzien, zal toch zooveel mogelijk de toeneming van de overlading en het opslaan van zware stapelgoederen aan het tegenwoordige Pruisische gebied en de toeneming van het stukgoederenverkeer aan Hamburg worden overgelaten.

Ter vermijding van concurrentie tusschen de afzonderlijke deelen van de havens aan de Beneden Elbe, worden voortaan niet alleen binnen de Hafengemeenschap, doch ook in Harburg—Wilhelmsburg en in Altona dezelfde havenrechten als in Hamburg geheven. Wanneer een schip van het eene gebied naar het andere gaat, mogen niet voor de tweede maal rechten worden geheven.

De unificatie heeft verder betrekking op alle wettelijke havenbepalingen, op de visschershavens en op de haven- en rivierpolitie. Voor de buitenwereld zal in de eerste plaats van belang zijn de binnenkort te verwachten unificatie en samenvatting van de statistiek over het goederen- en scheepvaartverkeer van het geheele havengebied. Daar een vergelijkende statistiek een voor de hand liggend, veel gebruikt propagandamiddel is, zal Hamburg ten opzichte van de concurreerende buitenlandsche havens, dus speciaal tegenover Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen met het totaalbedrag van het verkeer der gezamenlijke havens aan de Benedenelbe uitkomen.

Voor de nieuwe Hamburgsch-Pruisische Hafengemeenschap werd als rechtsvorm een „Gesellschaft mit beschränkter Haftung" gekozen, daar deze de gewenschte bewegingsvrijheid biedt. Zoowel voor het kapitaal en de bedrijfsvoorschotten als voor het bestuur en den raad van beheer, wordt het pariteitsbeginsel doorgevoerd; echter moet de voorzitter met de Hamburgsche toestanden goed bekend zijn. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt R.M. 70 miljoen, Pruisen brengt de reeds bestaande bedrijven en terreinen in, waarvan de waarde op R.M. 35 miljoen is bepaald, en Hamburg terreinen ter waarde van R.M. 5 miljoen en R.M. 30 miljoen in baar. Van dit laatste bedrag moet gedurende de eerste vijf jaren R.M. 25 miljoen voor uitbreiding van de nieuwe haven worden besteed. Later moet de vennootschap in het benodigd kapitaal voorzien door uitgifte van leeningen. In de overeenkomst is geen opzeggingsclausule opgenomen, wat voor de Hafengemeenschap van principieele beteekenis is.

* * *

Resumeerend kan men omtrent de beteekenis van het nieuwe havenschap zeggen, dat het vraagstuk van de uitbreiding van de haven van Hamburg in een

nieuw stadium is gebracht. Al staat bij de Hafengemeenschap voorloopig slechts een naar verhouding klein gedeelte van de haven onder gemeenschappelijk beheer, dit beteekent toch een enormen vooruitgang voor de toekomstige inrichting van de grootste Duitse haven. Het wijst den weg tot overwinning der door onnatuurlijke politieke grenzen ontstane gevaren voor wel-overdachte verdere ontwikkeling van de Hamburgsche haven. Het moet echter duidelijk zijn, dat dit slechts het begin is en dat het na de jarenlange wrijvingen op den geest van samenwerking aankomt om de uitbreiding, welke in de overeenkomst is voorzien, verder door te voeren. De in Duitschland reeds door geographische voordeelen begunstigde havenconcentratie zal op die wijze versterkt worden. Ongetwijfeld heeft de zorg tot behoud en verhooging van de concurrentiemogelijkheid ten opzichte van de overige Noordwest-Europeesche wereldhavens het afschaffen van de territoriale en bureaucratische moeilijkheden bevorderd.

Tot besluit willen wij de aandacht erop vestigen, dat van het standpunt van internationale rationalisatie de wensch bestaat, dat ook de groote concurrerende havens van Noordwest-Europa eenmaal tot overeenstemming zullen komen, ten einde naar de beproefde voorbeelden van de industriele- en scheepvaartondernemingen den duren concurrentiestrijd en de daaruit voortvloeiende schadelijke gevolgen uit den weg te ruimen.

AANTEKENINGEN.

Stabiliseering van de wereldproductie van petroleum.

In het Juni- en Julinumnummer van het maandbericht van de Rotterdamse Bankvereniging is een beschouwing aan dit vraagstuk gewijd, waaraan wij het volgende ontleenen.

De Gouverneurs-conferentie ter behandeling van het petroleum-vraagstuk te Colorado Springs, Col., trekt terecht sterk de aandacht met het oog op de voorgenomen maatregelen, ter beteugeling van de overproductie.

Wij herinneren eraan, dat dank zij den arbeid en de adviezen der Federal Oil Conservation Board (F. O. C. B.) en van eenige bekende leiders in deze industrie de meening postvatte, dat de ongebreidelde mededinging moest plaats maken voor samenwerking der toonaangevende maatschappijen. Om deze mogelijk te maken werkten drie rechtsgeleerden der American Bar Association op het eind van het afgelopen jaar twee nieuwe wetsontwerpen uit, waarvan het eene vrijwillige samenwerking der petroleum-productcenten als niet in strijd met de Amerikaansche wetgeving verklaarde — waardoor aan allen twijfel dienaangaande eens en voor goed de kop moest worden ingedrukt —, terwijl het tweede ook gedwongen samenwerking bij de exploitatie van petroleumvelden onder bepaalde voorwaarden wilde mogelijk maken. Dit ontwerp had in zooverre beteekenis, als op de grond, gedachte daarvan het optreden van het American Petroleum Institute, de groote, minstens 90 pCt. der petroleumindustrie omvattende organisatie, was gebaseerd.

Het optreden van het American Petroleum Institute (A. P. I.) vond in drie etappes plaats, waarbij de sterk stijgende petroleum-productie, die met 2.691.300 vaten in de op 2 Maart 1929 geëindigde week haar hoogtepunt bereikte, een krachtige prikkel tot snel ingrijpen was.

Op de bijeenkomst van het bestuur van het A. P. I. te St. Louis in Februari jl. verklaarde President Teagle van de Standard Oil Co., N. J., zich een voorstander van het spoedig totstandkomen eener productie-regeling, welke niet slechts nationaal; maar ook internationaal doorgevoerd moest worden.

Ter bestudeering en voorbereiding van de te tref-

fen maatregelen riep de President van het A. P. I., Edwin B. Reeser, die reeds lang van meening was geweest, dat de productie-bepanking zich ook tot de belangrijke productie-gebieden buiten de Vereenigde Staten moest uitstrekken, vijf commissies in het leven: één algemeene en vier, die zich met de toestanden in Californië, in het Mid-Continent, in het Atlantische Kust- en Golfgebied en ten slotte in Mexico en Venezuela zouden bezig houden.

Medio Maart jl. vond te Houston, Tex., een vergadering dezer commissies plaats, waarin de toestand in de verschillende productie-gebieden werd besproken. Besloten werd aan een gemeenschappelijke Conferentie van „Directors” van het A. P. I. en van genoemde commissies voor te stellen de productie der Vereenigde Staten en van het Noordelijk deel van Zuid-Amerika vanaf 1 April 1929 tot den omvang van dien van 1928 te beperken. Verder werd besloten het restrictieplan aan de Federal Oil Conservation Board (F.O.C.B.) ter goedkeuring voor te leggen.

De bedoelde Conferentie van leiders van het A. P. I. vond op 27 Maart jl. te New York plaats; Sir Henri W. A. Deterding woonde deze bijeenkomst als gast bij. Na vrij stormachtige debatten werd tenslotte op alle punten overeenstemming bereikt en het Houstoner Program als basis van de stabiliseering der productie aanvaard. De leider der Koninklijke deelde mede, dat zijn groep, die met een productie van 22.108.972 ton in 1928 tegenover 16.998.551 in 1927 niet alleen een vermeerdering van rond 30 pCt. kon aanwijzen, maar ook de grootste producent van ruwolie ter wereld is, voor 100 pCt. aan het tenuitvoer leggen van het plan zou meewerken.

Ternauwernood was het bevredigende resultaat dezer bijeenkomst bekend geworden of er doken geruchten op, dat de Amerikaansche regering zich tegen de genomen besluiten zou verzetten. Spoedig bleek, waarom het hierbij ging. De Federal Oil Conservation Board had zich nl. met een tweeledige vraag tot den Attorney General (Minister van Justitie) gewend om te weten te komen, of de door het A. P. I. uitgewerkte plannen vereenigbaar waren met de bepalingen der Sherman- en Clayton-Acts en welke bevoegdheden aan de F.O.C.B. toekwamen bij haar streven de productie onder haar controle te krijgen.

De Board ontving hierop van den Attorney General ten antwoord, dat de door haar te sluiten, overeenkomsten de toetredenden niet zouden ontheffen van de voorschriften der anti-trustwetten.

* * *

Na deze verklaring van den Attorney General, die een groote verrassing teweegbracht, lag de vraag voor de hand of deze kwestie niet aan de afzonderlijke staten zou worden overgelaten. Na eenige moeilijkheden werd ten slotte overeenstemming verkregen over de verdere samenwerking van het A. P. I. en de F.O.C.B. bij de studie van het program en bij alle verdere pogingen tot „conservation”.

Vooreerst moest het Instituut zijn aandacht wijden aan het vraagstuk van het „Compact” tusschen de petroleumstaten. Hiertoe werd een commissie uit het A. P. I. gekozen om de mogelijkheid van de vorming van een „Compact” (ter invoering van een gelijksoortige wetgeving in de Amerikaansche petroleumstaten) met den Federal Oil Conservation Board (F.O.C.B.) te bespreken en de opvattingen der regering dienaangaande te weten te komen.

Nu viel de gedachte aan de totstandkoming van zulk een „Compact” in de kringen der Amerikaansche petroleumindustrie niet dadelijk in goede aarde. Dit was misschien een gevolg van een uitlating van den Secretaris voor Binnenlandsche Zaken, Dr. Wilbur, dat in zulk een „Compact” ook een tusschenstaatsch toezicht op de petroleumangelegenheden kon geregeld worden, waarvoor de industrie weinig gevoelt. Van deze zijde werd er dan ook op gewezen, dat zulk

een „Compact” aan de afzonderlijke staten geen grotere bevoegdheid ter oplossing van de levensvragen der olie-industrie kon geven en dat de meeste „Compacts”, die tot dusver tot stand gekomen waren — ongeveer 25 —, de uitvoering van werken ten doel hadden, die een enkele staat niet kon ondernemen, terwijl dan nog zeer lange tijd noodig was geweest om het doel te verwezenlijken. Hier staat echter tegenover, dat de olie-industrie eveneens vele jaren noodig heeft gehad om tot samenwerking te komen en dan nog onder den druk van het onontkoombare dilemma: samenwerking of staatsdwang, terwijl het eveneens lang geduurd heeft, alvorens de industrie het over den vorm van samenwerking eens is geworden en ten aanzien van een haar door President Hoover aanbevolen amendement op de Sherman Anti-Trustwet nimmer overeenstemming is verkregen. Voorts is nog aan te voeren, dat het principiele besluit van alle belangrijke oliestaten om een gemeenschappelijke wetgeving door te voeren, menig bezwaar, dat zich bij de invoering van overeenkomstige wetten in dezen of genen staat zou hebben voorgedaan, uit den weg had geruimd.

Deze en andere overwegingen kunnen ertoe hebben geleid, dat het A.P.I. de uitnodiging van Dr. Wilbur om zich op de *Gouverneurs-Conferentie van Colorado Springs* te doen vertegenwoordigen, aannam.

Overigens was ook het A.P.I. niet zonder moeite voor de „Compact”-idee gewonnen.

De tegenstand der petroleum-maatschappijen tegen de „Compact”-gedachte was ongetwijfeld versterkt door een ontwerp van zulk een regeling, dat in Tulsa anoniem was gepubliceerd, maar later van de hand van een jurist uit het Ministerie van Binnenlandsche Zaken bleek te zijn. Daarom kan het zijn nut hebben eenige artikelen uit het „Ontwerp” te doen volgen:

Hoofddoel van het Compact is eendrachtig optreden der Staten, die het sluiten of aannemen, ter voorkoming van verspillig bij het winnen van petroleum, aardgas en de producten daarvan, mogelijk te maken.

a. De uitdrukking „verspillig” houdt zoowel stofelijke verliezen als economische verkwesting in.

b. Onder economische verkwesting wordt verstaan het niet-bereiken van de grootst mogelijke productie door toepassing van niet-voldoende krachtadige middelen bij de productie, de raffinage en de distributie.

Een lichaam, genaamd de *Interstate Conservation Board*, wordt hierbij ingesteld, waarvan iedere tot het Verdrag toetredende Staat één lid zal benoemen. Ieder lid moet een erkend vakman op het gebied van geologie of op dat van productie, raffinage of verkoop van petroleum, aardgas of producten daarvan zijn.

Iedere Staat vaardigt door ratificering van dit Compact de volgende bepalingen van dit Artikel als Wet uit:

a. *Het winnen van petroleum en het winnen van aardgas worden tot industrieën, die een openbaar belang betreffen, verklaard;*

b. Productie, Raffinage en Distributie door middel van een methode, waardoor de grootst mogelijke opbrengst aan benzine niet bereikt wordt, worden als onwettig voor het openbaar belang verklaard.

De Board is gemachtigd en aangewezen de bepalingen van dit Compact door te voeren en toe te passen en alle daartoe noodzakelijke maatregelen te nemen. *Haar bevoegdheden omvatten het uitvoeren van voorschriften en het toezicht op het boren, raffineren en den verkoop, de aanstelling en bevoeghtiging van organen om haar bevoegdheden te doen uitvoeren en het verhinderen van werkzaamheden, die het openbaar belang schaden.* De door haar uitgevaardigde voorschriften hebben kracht van wet.

* * *

In dit ontwerp werd een poging tot nationalisering der petroleumindustrie gezien, hoewel de rege-

ring-Hoover blijkbaar niets anders op het oog had dan de petroleum-industrie tot een meer geordende ontwikkeling te nopen.

De Conferentie werd geopend door *D. Wilbur*, die de leiding dan aan *Mr. Requa* overliet. Beide hielden lange redevoeringen, die in zekeren zin ook de opvatting van Pres. Hoover weergaven en waarbij de uiteenzettingen van *Mr. Requa* weder iets krachtiger geformuleerd waren dan die van *Dr. Wilbur*. Laatstgenoemde stelde voornamelijk in het licht, dat samenwerking tusschen de Federale regeering en die der Staten en de industrie ertoe moest leiden, dat de beste (en niet met de Anti-Trust-wetgeving in strijd verkeerende) vorm van rationalisatie der petroleumindustrie en van „conservation” der aardolie-reserves gevonden moest worden en dat daartoe een „compact” de meest geschikte vorm scheen. *Mr. Requa* wees erop, dat, nadat vijf jaar getracht was iets te bereiken, toch wel iets definitiefs en bruikbaar moest worden tot stand gebracht en was van meening, dat de Conferentie de laatste gelegenheid bood om langs minnelijken weg tot een regeling van het vraagstuk te geraken. Indien de industrie deze gelegenheid liet voorbijgaan en niet tot de gewenschte samenwerking kwam, zou hij de *Federale Regeering adviseeren ingrijpende maatregelen te nemen*. De landsverdediging en de welvaart der V. Staten zouden door een vroegtijdige uitputting der oliereserves in gevaar worden gebracht en ten slotte ging het om een vraagstuk van internationale beteekenis. Vóórdat echter samenwerking met het buitenland kon worden verkregen, moest men in het binnenland tot een resultaat zijn gekomen.

Op de Conferentie werden echter van een geheel andere zijde als van de industrie uitingen van ontevredenheid met de *regeeringspolitiek van Pres. Hoover* vernomen, nl. van de vertegenwoordigers van eenige Rocky Mountain-Staten. De President had dadelijk na zijn ambtsaanvaarding gedeclareerd, dat voortaan de *verpachting van federale terreinen voor olieonderzoek* moest worden gestaakt en voorts, dat de tot dusverre verleende boorpermities moesten worden onderzocht, teneinde die weder in te trekken, indien de eigenaars de voorwaarden, waaronder die waren verleend, niet waren nagekomen. De Westelijke Staten kwamen er tegen op, dat van hen verlangd werd hun onbeteekenende productie en nog in de kinderschoenen staande olie-industrie niet verder uit te breiden en dat zij aan de „conservation”-gedachte dezelfde offers moesten brengen als de staten met een productie van 600.000 à 800.000 vaten per dag.

Verder kwam oppositie van de royalty-bezitters, die belang hebben bij een hooge productie en ten slotte ook van die producenten, welke alleen ruwe olie winnen, maar niet verder verwerken; vooral dezen zijn het geweest, die een *invoerrecht op ruwe olie* wenschten. Dagelijks worden ongeveer 250.000 vaten olie in de V. St. ingevoerd, waardoor druk op de prijzen wordt uitgeoefend. Onder bescherming van zulk een invoerrecht zouden de ruwolie-producenten hogere prijzen kunnen bedingen, maar daardoor zou de productie gestimuleerd worden, zoodat de oliereserves, die men voor de toekomst bewaren wil, dan juist krachtig zouden worden aangesproken.

Al deze omstandigheden en het wantrouwen van de kleine tegen de groote producenten hadden ten gevolge, dat de Compact-idee slechts weinig aanhangers vond. Californië, dat kort tevoren een „conservation”-wet had uitgevaardigd, verklaarde zich voor een „compact”, maar Texas en Oklahoma wilden zich voorloopig nog niet te dien opzichte vastleggen, terwijl Colorado, Utah, Montana, Wyoming en Louisiana er tegen waren. Sommige gedelegeerden wenschten federale wetgeving in plaats van een „compact” en zoo kwam men niet tot een resultaat.

De Conferentie ging voor onbepaalden tijd uiteen, na zich op voorstel der drie groote oliestaten bereid

te hebben verklaard op een nieuwe uitnodiging van Pres. Hoover bijeen te komen en besloot onderwijl den toestand verder te bestudeeren. Zelfs dit besluit stuitte op tegenstand bij Colorado, Wyoming, Kansas en Montana, die een veroordeeling van de restrictiepolitiek van Pres. Hoover wenschten, maar zich er ten slotte bij neerlegden, dat in de eind-resolutie werd gezegd, dat in de Commissie, die een overzicht over den toestand der industrie moest uitwerken, ook vertegenwoordigers der afzonderlijke oliestaten en der Federale Regeering zouden worden opgenomen.

Wat het resultaat zal zijn, valt moeilijk te zeggen. Wellicht zal men tenslotte toch moeten komen tot een *amendeering van de Sherman en Clayton Anti-Trustwetten*, zooals Pres. Hoover reeds in October 1926, toen hij nog Minister van Handel was, heeft voorgesteld. Intusschen blijkt het meer en meer noodzakelijk, dat krachtig wordt ingegrepen, want ondanks alle besprekingen omtrent productie-beperking is de dagelijksche productie van ruwe olie thans ruim 300.000 vaten boven het gemiddelde van 1928.

Een regeling van het Amerikaanse productie-vraagstuk is noodig, wil men tot een *stabilisering der wereldproductie* komen, waarmede de groote Amerikaanse en Europeesche groepen (Koninklijke Shell en Anglo-Persian-Burmah Oil) herhaaldelijk haar instemming hebben betuigd. Een zoodanige stabilisering, aangevuld met een regeling der markten, zou waarschijnlijk veel kunnen bijdragen tot het sluiten van vrede tusschen de Koninklijke, de Anglo-Persian en de Standard Oil of N. Jersey eenerzijds en de Sovjets anderzijds. Aan het streven naar rationalisering der distributie-organisaties heeft men vermoedelijk ook de oprichting van een gemeenschappelijke verkoopsorganisatie der Koninklijke en der Anglo-Persian voor Azië en Afrika te danken, evenals die der American Petroleum Export Association, gevormd overeenkomstig de bepalingen der Webb-Pomerene Act.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: Ons indexcijfer voor scheepsvrachten, gebaseerd op de gemiddelde noteringen over de maand Juni, bedraagt 107,2, een cijfer, dat een daling over de maand van 5,3 pCt. weer geeft. Het algemeen vrachtniveau is bijna 1 pCt. hooger dan in Juni 1928, echter ongeveer 6 pCt. beneden het gemiddelde voor de maand Juni in de afgelopen vijf jaren. De jongste bewegingen der diverse groepen blijken uit de volgende-tabel.

Datum	Europeesche waten	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
- Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd.v.1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Juni 1928	99,6	100,4	100,8	104,0	108,8	123,7	106,2
Juli „	103,4	103,7	105,7	99,4	110,3	131,8	109,0
Aug. „	105,3	111,3	107,1	108,4	116,2	137,1	114,2
Sept. „	108,9	112,4	111,7	109,0	116,7	136,2	115,8
Oct. „	116,9	120,0	115,4	106,9	121,3	145,1	120,9
Nov. „	121,9	133,0	123,5	117,8	125,1	153,1	129,1
Dec. „	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Januari 1929	119,2	128,6	125,2	123,7	126,2	142,4	127,5
Februari „	122,7	125,1	121,5	117,4	122,0	136,2	124,1
Maart „	123,8	122,7	118,5	112,2	118,3	121,1	119,4
April „	117,7	120,5	118,4	106,3	114,7	113,9	115,3
Mei „	119,6	115,6	122,6	109,0	112,6	99,7	113,2
Juni „	124,6	106,4	118,2	104,0	101,0	89,0	107,2

Er bestond verleden maand in de Europeesche waten een goede vraag naar schepen van een handige grootte en met uitzondering van lossing in de Middellandsche Zeehavens, waren de uitgaande kolenvrachten bijzonder vast. Aan den anderen kant leidden de fluctuaties in de graanprijzen tot een verminderde vraag naar thuisvrachten over de geheele linie, terwijl de vrachten naar Europa zoowel van het Oostelijk als van het Westelijk halfrond met gemiddeld meer dan 10 pCt. daalden. La Plata absorbeerde echter iedere week een aanzienlijk aantal schepen en tegen het einde der maand vertoonde de vraag in verschillende richtingen teekenen van verruiming. Uit de volgende tabel blijken de wijzigingen in iedere groep en sub-groep; het cijfer 100 stelt telkens het gemiddelde niveau gedurende de periode 1898—1913 voor:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	144,9	+ 3,6
„ „ „ thuisvracht.....	138,7	+ 3,2
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	137,0	- 8,0
„ „ „ thuisvracht.....	108,6	+ 3,3
Noord-Amerika	106,4	- 9,2
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	101,1	+ 3,9
„ „ „ thuisvracht.....	135,3	- 12,7
Indië; uitgaande vracht	117,9	..
„ „ „ thuisvracht	90,2	- 10,0
Het verre Oosten, enz.....	101,0	- 11,6
Australië.....	89,0	- 10,7

De volgende tabel toont de verhouding van het Indexcijfer tot het gemiddelde van 1913, waarbij het jaar 1926, waarin ons indexcijfer niet zuiver was, door de stopzetting van den Britschen kolenuitvoer, is weggelaten, wegens de slechte voorstelling van het werkelijk prijsverloop.

(1913 = 100)

Maand	1925	1927	1928	1929
Januari	114,49	118,59	98,47	109,6
Februari.....	115,96	120,54	94,33	106,7
Maart	106,63	118,58	93,17	102,6
April.....	104,24	111,06	94,59	99,1
Mei	98,23	111,41	93,79	97,3
Juni	91,74	106,54	91,29	92,1
Juli	94,90	101,61	93,73	
Augustus	95,87	105,51	98,17	
September	98,19	107,51	99,54	
October.....	99,49	105,78	103,93	
November	102,23	106,27	110,94	
December	104,67	102,31	113,17	
Jaarl. gemiddeld.	102,22	109,64	98,8	

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JUNI 1929.

Bank- en Credietinstellingen..... f 975.000,— zijnde:

Duitschland
Obligatiën
Kreditbank für Auslands- und Kolonialdeutsche
f 1.000.000 7½ % 15-j.
obl. à 97½ % ..... f 975.000

Industriele Ondernemingen ....., 4.303.500,— zijnde:

Nederland
Aandeelen
Internationale Gewapend-
Betonbouw f 600.000
aand. à 135 % 1)..... f 810.000
N.V. Ver. Holl. Sigaren-
fabr. f 700.000 aand. à
108 % ..... f 756.000

Duitschland
Obligatiën
Waldorfschul-Spielzeug u.
Verlag f 250.000 8 %
obl. à 100 % ..... f. 250.000

<i>Engeland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Lautaro Nitrate Co. \$ 1.000.000 6 1/2 % le hyp. conv. goud-obl. à 99 1/2 % f	2.487.500
Electr., Gas-, Tel., Telegr.- en Waterl. Maatschappijen . . . . . f	1.968.750,—
zijnde:	
<i>Amerika</i>	
<i>Aandeele</i>	
Central States Electric Corporation \$ 750.000 \$ 6 cum. pref. conv. aand. à 105 % . . . . . f	1.968.750
Rubber-Maatschappijen . . . . . „	550.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Fransch-Nederl. Kolon. Cult. Mij. f 250.000 6 % convert. obl. à 100 % . . . . . f	250.000
Rubber Cult. Mij. „Hambalang” f 300.000 6 % le hyp. conv. obl. à 100 % f	300.000
Scheepvaart-Maatschappijen . . . . . „	2.400.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeele</i>	
Java-China-Japan Lijn f 2.000.000 aand. à 120 % 1 f	2.400.000
Diverse Cultuurondernemingen . . . . . „	712.500,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeele</i>	
Pasir Pogor Cultuur-Mij. „Louisiana” f 375.000 2) aand. à 190 % . . . . . f	712.500
Diversen . . . . . „	3.317.500,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeele</i>	
Amsterd. Mij. van Levensverzekering f 1.000.000 3) aand. à 225 % 4) . . . . . f	2.250.000
Bouw- en Exploitatie-Mij. „Oostduinlaan” f 75.000 aand. à 140 % 5) . . . . . f	105.000
Internationaal Bezit van onroer. goed „I.B.O.G.” f 150.000 aand. cum. opr. bew. z.n.w. à 100 % . . . . . f	150.000
Leidsche Exploitatie Mij. van onroerende goederen f 350.000 aand. à 105 % f	367.500
Noord-Brabantsch-Geldersche Mij. voor Fondsenbezit en Fondsencrediet f 250.000 aand. à 100 % f	250.000
Vereenigd Bezit van Indische fondsen f 150.000 aand. à 130 % . . . . . f	195.000
Totaal . . . . . f	14.227.250,—

- 1) Uitsluitend voor aandeelhouders.
- 2) Introductie.
- 3) Waarop 10 % te storten.
- 4) Koers voor aandeelhouders, voor vrije inschrijvers 300 %.
- 5) Koers voor aandeelhouders, voor vrije inschrijvers 140 % + 6 % rente sedert 1 Januari.

Totaal der emissies in Januari . . . . . f	144.956.460,—
Februari . . . . . „	132.588.625,—
Maart . . . . . „	24.530.250,—
April . . . . . „	14.200.750,—
Mei . . . . . „	56.981.200,—
Juni . . . . . „	14.227.250,—
Algemeen Totaal . . . . . f	387.484.535,—

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:
8 % obl. Saksen à 96 3/4 % (introductie);
15.000 gew. aand. z.n.w. in certif. van 10 aand. Central States Electric Corporation à ± \$140 p.aand. (introd.);

Cert. van 10 aand. z.n.w. „Class A” International Hydro-Electr. System à ± \$ 46 3/8 p. aand. (introductie);	
Certif. van 10 \$ 3 1/2 cum. pref. aand. z.n.w. Thompson-Starrett Co. à \$ 53 3/8 (introductie);	
Certif. van 10 aand. z.n.w. Gotham Silk Hosiery Comp. à \$ 48 3/8 (introductie);	
Certif. van 10 gewone aand. z.n.w. General Electric Co. à \$ 282 1/2 (introductie);	
Aand. aan toonder Unione Esercizi Elettrici „Unes” à 200 % (voor aandeelhouders);	
4 1/2 % obl. Coöp. Grondkapitaalbank voor den Landbouw U. A. à 98 1/2 %.	
Aand. Cie. Générale d’entreprises électriques et industrielles (Electrobel) à 850 %;	
Aand. Tissages et dentelles anciens établissements Stroobant-Boogaerds à 120 %;	
Aand. Venezuela Telephone and Electrical Appliances Cy. à 100 % (voor aandeelhouders);	
Aand. Continentale Linoleum Union à 115 % (v. aandeelh.);	
Aand. Baltimore & Ohio Spoorweg Mij. à 100 % (aandeelhouders recht van voorkeur);	
Aand. Canadian Pacific Rd. à 170 %;	
Aand. United States Steel Corporation à 140 %;	
Aand. Anaconda Copper Mining Cy. à 110 %;	
Aand. Chesapeake & Ohio Ry. Cy. à 100 %;	
en op de volgende obligatieeeningen:	

	Guldens	Rente-voet	Emissie-koers
Ordeder E.E.P.P. Minderbroed. Weert	500.000	5 %	100 %
R.K. Parochiaal Kerkbestuur van O. L. Vrouw van Lourdes, Scheveningen	220.000	5 %	100 %
R.K. Parochiaal Kerkbestuur van O. L. Vrouw van Altijddurenden Bijstand, Bilthoven	60.000	5 %	100 %
St. Willibrordus Vereeniging, 's Hage	200.000	5 %	99 1/2 %
St. Joseph Ziekenhuis, Eindhoven	1.200.000	4 1/2 %	100 %
St. Jozef Stichting te Bremen	900.000	8 %	100 %
R.K. Ziekenh. Confraternitat, Weenen	225.000	8 %	98 1/2 %

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Februari 1929	Jan./Fbr. 1929	Jan./Fbr. 1928
Prod. Steenkolen in tonnen ¹⁾	841.404	1.821.781	1.771.534,4
Aantal normale werkdagen .	24 ²⁾	50	50

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Februari 1929	Jan./Fbr. 1929	Jan./Fbr. 1928
Netto-productie in tonnen . .	—	—	34.789
Aantal normale werkdagen	—	—	50

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Februari 1929	Jan./Fbr. 1929	Jan./Fbr. 1928
Afgeleverd:			
Geraff. zout . . . . . (ton)	2.888	6.222	5.385
Industriezout . . . . . („)	45	93	98,5
Afvalzout . . . . . („)	385	723	286
Aantal normale werkdagen	24	50	51

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1. Maart 1929	{ 10.335 ³⁾ 24.878 ⁴⁾	127 ⁵⁾	153
1 Maart 1928	{ 9.408 ³⁾ 24.992 ⁴⁾	166	136

- 1) Sedert 1 Jan. 1929 is hierbij de hoeveelheid kolenslik inbegrepen.
- 2) Staatsmijnen Wilhelmina en Maurits en Domaniale Mij 23 dagen.
- 3) bovengronds. 4) ondergronds.
- 5) Waarvan 52 verladere in lossen dienst.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	Maart 1929		Maart 1928	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	142.215		132.088	
Bijschrijvingen	1.763.095	418.128	1.601.416	404.317
wegens:				
a. Stortingen	715.472	105.459	676.822	105.474
b. Overschrijvingen.				
1. van andere rek.	1.037.498	292.957	924.462	280.296
2. van Ned. Bank.	125	19.672	132	18.513
c. And. onderwerpen	—	40	—	34
Afschrijvingen	1.103.362	409.017	1.000.138	402.168
wegens:				
a. Chèques	186.263	61.105	175.270	58.599
b. Overschrijvingen.				
1. op andere rek.	907.054	292.957	809.582	280.296
2. naar Ned. Bank	995	54.910	970	63.219
c. And. onderwerpen	9.050	45	14.316	54
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		100.474		86.366
Bedrag der belegging ¹⁾		176.727		67.362

1) Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor zoover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, te zamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen en is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

ONTVANGEN BOEKEN.

M. W. Holtrop. *De Omloopssnelheid van het geld.* (H. J. Paris, Amsterdam).

Deze dissertatie, de eerste van de Faculteit der Handelswetenschappen van de Universiteit te Amsterdam, behandelt een vraagstuk, dat reeds vroeg de aandacht van de economische wetenschap heeft gehad.

De schrijver staat, na een overzicht van de opvattingen van de vroegere geldtheorieën gegeven te hebben, uitvoerig stil bij de voornaamste theorieën van den laatsten tijd.

In de laatste hoofdstukken wordt het probleem van de intensiviteit der vermogensaanwending als bepalende factor voor de omloopssnelheid, de oorzaken van de veranderingen in de omloopssnelheid van het geld en haar gevolgen, en de grootte van de omloopssnelheid en haar veranderingen behandeld.

Internationale Sociaal-Democratische Koloniale Politiek. Lezingen, bijeengebracht door den Bond van Sociaal-Democratische Studentenclubs in Nederland. (Firma Vogt & Breunis, Zwolle).

Deze bundel bevat de lezingen van de in Augustus 1928 te Brussel gehouden conferentie van de Internationale Socialistische Studenten Federatie. Het doel van deze conferentie was een basis te bieden voor de zelfstandige studie van het koloniale vraagstuk in elk der landen afzonderlijk, mede door de nationaal hier en daar differentieerende standpunten naast elkaar te stellen.

Jaarverslag van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart te Straatsburg over het jaar 1927.

Dit verslag bevat interessante mededeelingen over de Rijnscheepvaart van administratieven, technischen, nautischen, economischen en juridischen aard, benevens vijf kaarten en grafieken buiten den tekst. Voor alle belanghebbenden bij de Rijnscheepvaart is dit een waardevol boekwerk.

Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1928 met bijlagen, voor de praktijk bewerkt door W. Muusse, Hoofdcornmissie bij het Centraal Bureau van Voorbereiding voor Ambtenarenzaken. Alphen aan den Rijn, 1929, N. Samsom.

Dit werk, dat, in afwijking met zijn voorgangers, thans in één deel is verschenen, bedoelt te zijn een handleiding en gids voor hen, die zich van inhoud en strekking en van de gevolgen der in het besluit neergelegde bepalingen op de hoogste wenschen te stellen dan wel het besluit in de praktijk hebben toe te passen.

Door toevoeging voorts aan den inhoud van enkele nieuwe bijlagen, is getracht het werk ten volle aan het doel te doen beantwoorden,

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 5 1/2 25 Mrt. '29)	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bk. (Bel. Binn. Eff. 6 25 Mrt. '29)	N. Bk. v. Denem. 5 23 Juni '27
(Vrsch. in R.C. 7 25 Mrt. '29)	Zweedsche Rbk 4 1/2 24 Aug. '28
Javasche Bank . . . . . 4 1/2 25 Feb. '29	Bank v. Noorw. 5 1/2 26 Mrt. '28
Bank van Engeland 5 1/2 7 Feb. '29	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank 7 1/2 25 Apr. '29	slowakije . . . 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk. 3 1/2 19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk. 7 1/2 24 Apr. '29
Belgische Nat. Bnk. 4 30 Juni '28	N. Bk. v. Hong. 8 24 Apr. '29
Fed. Res. Bank N.Y. 5 12 Juli '28	Bank v. Italië. 7 13 Mrt. '29
Bank van Spanje . . . . . 5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1929				1928	1927	1914
	13 Juli	8/13 Juli	1/6 Juli	24/29 Juni	9/14 Juli	11/16 Juli	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	5 1/16-1/4	5 1/16-5/16	5 1/4-3/8	5 1/4-3/8	4-3/16	3 7/16-1/2	3 1/8-3/16
Prolong.	—	4 1/4-5 1/4	5-3/4	4 3/4-5 1/2	3 1/4-4	3-1/4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld	3 1/4-4 1/2	3 1/4-5 3/4	3 1/2-4 1/2	3 1/2-6 1/2	2-5	3-4	1 3/4-2
Partic. disc.	5 1/16	5 1/16-3/8	5 1/8-7/16	5 1/16-7/16	3 1/4-4 1/8	4 1/16-3/8	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld	7-8 1/2	6 1/2-8 1/2	7-11	6 1/2-11 1/2	5-8 1/2	6-8 1/2	—
Partic. disc.	—	7 3/8	7 3/8-1 1/2	7 1/2	7 1/4-8 3/4	5 7/8	—
30-55 d.	—	7 3/8	7 3/8-1 1/2	7 1/2	6 3/4	5 7/8	2 1/8-1 1/2
56-90 d.	—	7 3/8	7 3/8-1 1/2	7 1/2	6 3/4	5 7/8	—
Waren-							
wechsel.	—	7 3/4	7 3/4-8 1/4	8 1/4-8 1/2	6 1/8-3/4	6-1/4	—
New York							
Daggeld ¹⁾	9-1/4	9-1/4	6-15 1/4	10-1/4	6-8 1/4	4-1/4	1 1/4-2 1/2
Partic. disc.	5 1/4	5 1/4-3/8	5 1/8-1 1/2	5 1/2	4 1/4-3/4	3 7/8	—

1) Koers van 12 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
9 Juli 1929	2.48 15/16	12.07 7/8	59.29	9.74 1/2	34.60	99 3/4
10 „ 1929	2.49	12.08	59.30	9.75	34.61	99 3/4
11 „ 1929	2.49	12.07 7/8	59.30 1/2	9.74 3/4	34.60 1/2	99 3/4
12 „ 1929	2.49	12.07 1/2	59.31	9.75	34.61 1/2	99 3/4
13 „ 1929	2.49 1/16	12.07 1/2	59.32	9.75	34.61	99 3/4
15 „ 1929	2.49 1/16	12.07 1/2	59.33	9.75	34.61	99 3/4
Laagsted. w. 1)	2.48 3/4	12.07 3/8	59.26	9.72	34.58	99 3/4
Hoogste d. w. 1)	2.49 1/8	12.08 3/8	59.35	9.77	34.63	100
8 Juli 1929	2.49 1/16	12.07 1/2	59.30 1/2	9.74 1/2	34.60	99 3/4
1 „ 1929	2.49 1/16	12.07 1/2	59.33 1/2	9.74 1/2	34.60	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
9 Juli 1929	47.89	35.02 1/2	7.36 1/2	1.47 1/2	13.02 1/2	36.07 1/2
10 „ 1929	47.89	35.02 1/2	7.36 1/2	1.47	13.02 1/2	36.12
11 „ 1929	47.89	35.04	7.37	1.47 1/2	13.02 1/2	36.02
12 „ 1929	47.89	35.04	7.37 1/2	1.48	13.02 1/2	36.14
13 „ 1929	47.90	35.05	7.37 1/2	1.48	—	—
15 „ 1929	47.90	35.05	7.36 1/2	1.48 1/2	13.02	36.12
Laagsted. w. 1)	47.86	34.95	7.34	1.45	13.00	35.95
Hoogste d. w. 1)	47.93	35.10	7.40	1.51	13.06	36.25
8 Juli 1929	47.91	35.02 1/2	7.37 1/2	1.48	13.03 1/2	35.97
1 „ 1929	47.92 1/2	35.02 1/2	7.37 1/2	1.48	13.03	35.54
Muntpariteit	48.—	35.—	2)	48.—	13.09	48.—

Data	Stockholm *)	Kopen-	Oslo *)	Helsing-	Buenos-	Mont-
		hagen *)		sing-	Aires 1)	real 1)
				fors 1)		
9 Juli 1929	66.75	66.32 1/2	66.35	6.27	104 3/8	2.47 1/8
10 „ 1929	66.75	66.35	66.37 1/2	6.27 1/2	104 3/8	2.47 3/8
11 „ 1929	66.75	66.35	66.35	6.26	104 3/8	2.47 3/8
12 „ 1929	66.75	66.35	66.37 1/2	6.26 1/2	104 3/8	2.47 3/8
13 „ 1929	66.75	66.32 1/2	66.35	6.26 1/2	104 3/8	2.47 3/8
15 „ 1929	66.75	66.32 1/2	66.37 1/2	6.26 1/2	104 3/8	2.47 3/8
Laagsted. w. 1)	66.70	66.27 1/2	66.30	6.24	104 3/8	2.47 1/8
Hoogste d. w. 1)	66.80	66.40	66.42 1/2	6.30	104 3/8	2.47 7/8
8 Juli 1929	66.77 1/2	66.32 1/2	66.35	6.27 1/2	104 7/16	2.46 7/8
1 „ 1929	66.75	66.35	66.37 1/2	6.27 1/2	104 7/16	2.46 7/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
9 Juli 1929	4,85 ⁵ / ₁₀	3,91 ¹ / ₂	23,82	-40,15 ¹ / ₂
10 " 1929	4,85 ¹ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,81 ¹ / ₈	40,16
11 " 1929	4,85 ¹ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,81 ¹ / ₈	40,16
12 " 1929	4,85	3,91 ¹ / ₂	23,81 ¹ / ₈	40,16
13 " 1929	4,85	3,91 ¹ / ₂	23,81 ¹ / ₈	40,16
15 " 1929	4,85 ¹ / ₁₀	3,91 ¹ / ₂	23,82	40,15 ¹ / ₂
16 Juli 1928	4,86 ¹ / ₈	3,91 ¹ / ₈	23,83	40,22 ¹ / ₂
Muntpariteit..	4,8667	3,9108	23,81 ¹ / ₄	40 ¹ / ₁₀

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	29 Juni 1929	6 Juli 1929	8:13 Juli '29 Laagste/Hoogste	13 Juli 1929
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₁₀ 97 ¹ / ₁₀	97 ¹ / ₂
Athene	Dr. p. £	375 ¹ / ₈	375 ¹ / ₈	374 ¹ / ₈ 375 ¹ / ₈	375
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10 ⁹ / ₃₂	1/10 ¹ / ₄	1/10 ¹ / ₄ 1/10 ¹ / ₄	1/10 ¹ / ₂
Budapest....	Pen. p. £	27.81	27.82	27.80 27.86	27.83 ¹ / ₂
Buenos Aires	d. p. \$	47 ¹⁶ / ₆₄	47 ¹ / ₂	47 ¹ / ₁₀ 47 ¹ / ₃₂	47 ¹ / ₃₂
Calcutta....	Sh. p. rup.	1/52 ¹ / ₃₂	1/52 ¹ / ₆₄	1/52 ¹ / ₆₄ 1/52 ¹ / ₃₂	1/52 ¹ / ₃₂
Constantin	Piast. p. £	1.007 ¹ / ₂	1.007 ¹ / ₂	995 1.015	1.005
Hongkong..	Sh. p. \$	1/11 ¹ / ₈	1/11 ¹ / ₈	1/11 ¹ / ₈ 2/0	1/11 ¹ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	1/94 ¹ / ₆₄	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈ 1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈
Lissabon....	Escu. p. £	108 ¹ / ₈	108 ¹ / ₈	108 108 ¹ / ₈	108 ¹ / ₈
Mexico 1)....	\$ per £	10.15	10.12 ¹ / ₂	10.00 10.17	10.12 ¹ / ₂
Montevideo	d. per £	47 ¹ / ₂	47 ¹ / ₂	47 ¹ / ₂ 48 ¹ / ₂	48 ¹ / ₈
Montreal...	\$ per £	4.89 ¹ / ₄	4.88 ¹ / ₂	4.87 ¹ / ₈ 4.88 ¹ / ₈	4.87 ¹ / ₂
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	55 ¹ / ₆₄	57 ¹ / ₈	55 ¹ / ₆₄ 57 ¹ / ₆₄	57 ¹ / ₈
Shanghai...	Sh. p. tael	2/42 ¹ / ₃₂	2/41 ¹ / ₃₂	2/41 ¹ / ₃₂ 2/41 ¹ / ₃₂	2/41 ¹ / ₃₂
Singapore...	id. p. \$	2/34 ¹ / ₆₄	2/34 ¹ / ₆₄	2/33 ¹ / ₃₂ 2/31 ¹ / ₁₆	2/34 ¹ / ₆₄
Valparaiso 2)	\$ per £	39.55	39.43	39.38 39.47	39.45
Warschau...	Zl. p. £	43 ¹ / ₁₆	43 ¹ / ₁₆	43 ¹ / ₁₆ 43 ¹ / ₁₆	43 ¹ / ₁₆

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 80 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
8 Juli 1929..	24 ¹ / ₁₆	84 ¹¹ / ₁₆
9 " 1929..	24 ¹ / ₁₆	84 ¹⁰ / ₁₆
10 " 1929..	24 ¹ / ₈	84 ¹¹ / ₁₆
11 " 1929..	24 ¹ / ₈	84 ¹⁰ / ₁₆
12 " 1929..	24 ¹ / ₈	84 ¹¹ / ₁₆
13 " 1929..	24 ¹ / ₈	84 ¹¹ / ₁₆
14 Juli 1928..	27 ¹ / ₂	84 ¹⁰ / ₁₆
20 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	84 ¹¹ / ₁₆

1) in pencé p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	30 Juni 1929	7 Juli 1929
Saldo bij de Ned. Bank	f 398.656,64	f 4.039.785,44
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 21.537,37	"
Voorschot op ultimo Mei 1929 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opencent op de Rijksinkomstenbelasting	" 13.077.177,54	" 13.077.177,54
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 7.741.343,26	" 11.028.978,67
Id. aan Suriname	" 10.022.598,80	" 10.034.916,73
Id. aan Curaçao	" 286.215,29	" 278.478,91
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand	" 146.934.941,64	" 146.280.244,68
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 30.700.000,—	" 1.500.000,—
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	" 17.387.051,04	" 25.435.335,61
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 3.702.578,72	" 4.547.578,72
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt..	" —	" —
Schuld aan de Bank voor Ned. Gem. Schatkistbiljetten in omloop	" —	f 7.001,65
Schatkistpromessen in omloop	f 114.679.000,—	" 103.537.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 29.820.000,—	" 22.180.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	" —	" —
Zilverbons in omloop	" 11.346.146,50	" 11.498.092,—
Schuld aan Ned.-Indië	" —	" —
Id. aan het Alg. Burg. Pensioenfonds 1)	" 1.595.071,77	" 212.938,34
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 21.319.197,63	" 27.048.048,71
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 2.045.000,—	" 2.045.000,—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 12.285.475,91	" 7.217.760,89

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	6 Juli 1929	13 Juli 1929
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	" —	" —
Saldo bij de Javasche Bank	f 7.938.000,—	f 8.732.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	" 11.029.000,—	" 15.317.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	" —	" —
Waarvan Muntbiljetten	" —	" —
Muntbiljetten in omloop	" 46.098.000,—	" 46.850.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	" 2.417.000,—	" 2.421.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank	" 871.000,—	" 1.047.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" —	" —

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 15 Juli 1929

Activa.		
Binnenl. Wis. Hfdbk. f	50.396.285,67	
sels, Prom. Bijbkn. "	8.404.542,35	
enz. in disc. Ag.sch. "	12.190.917,64	f 70.991.745,66
Papier o. h. Buitentl. in disconto	" —	" —
Idem eigen portef. f	176.135.024,—	" —
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	" —	" 176.135.024,—
Beleeningen Hfdbk. f	45.785.799,68	
incl. vrsch. Bijbkn. "	10.142.073,71	
in rek.-crt. Ag.sch. "	46.685.864,59	
op onderp. f	102.613.737,98	
Op Effecten	f 96.655.537,98	
Op Goederen en Spec. "	5.958.200,—	" 102.613.737,98
Voorschotten a. h. Rijk	" —	" —
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 65.855.710,—	
Muntmat., Goud ..	378.668.852,84	
	f 444.524.562,84	
Munt, Zilver, enz. "	20.693.615,36	
Muntmat., Zilver.. "	—	" 465.218.178,20 1
Belegging 1/6 kapitaal, reserves en pensioenfonds	" —	" 25.269.133,79
Gebouwen en Meub. der Bank	" —	" 5.200.000,—
Diverse rekeningen	" —	" 33.797.504,33
	f	879.225.323,96
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	" 7.106.550,55	
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	
Pensioenfonds	" 6.229.478,96	
Bankbiljetten in omloop	" 812.765.010,—	
Bankassigatiën in omloop	" 484.347,72	
Rek.-Cour. Het Rijk f	3.701.735,07	
saldo's: Anderen f	14.628.568,81	" 18.330.303,88
Diverse rekeningen	" —	" 6.309.632,85
	f	879.225.323,96
Beschikbaar metaalsaldo	f 132.079.315,79	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	330.198.285,—	

1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
15 Juli '29	65.856	378.669	812.765	18.815	132.079	56
8 " '29	65.858	378.669	819.017	21.223	128.497	55
1 " '29	65.870	370.843	844.067	22.006	110.939	53
24 Juni '29	65.976	370.803	778.668	21.390	137.954	57
17 " '29	65.915	370.803	788.447	15.221	136.211	57
10 " '29	66.090	370.803	803.815	14.901	130.129	56
16 Juli '28	67.460	367.525	796.436	43.126	289.839	54 ¹ / ₂
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
15 Juli 1929	70.992	—	102.614	176.135	33.798
8 " 1929	70.368	—	101.619	175.860	33.369
1 " 1929	62.882	—	150.723	175.666	33.971
24 Juni 1929	54.663	—	96.387	175.591	37.676
17 " 1929	65.386	—	94.067	172.235	36.332
10 " 1929	75.123	—	103.063	171.601	33.132
16 Juli 1928	50.914	—	105.623	200.891	32.570
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
8 Juni 1929..	810	1.594	618	969	337
1 " 1929..	840	1.685	660	973	315
25 Mei 1929..	831	1.484	593	983	337
18 " 1929..	811	1.507	672	981	294
11 " 1929..	811	1.487	732	986	290
9 Juni 1928..	1.060	1.540	529	823	478
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
13 Juli 1929	173.800		308.100	44.900	32.600
6 " 1929	175.000		308.100	44.000	34.160
29 Juni 1929	183.800		304.900	47.500	42.840
15 Juni 1929	161.620	21.757	308.632	39.647	44.065
8 " 1929	161.745	23.021	306.733	34.716	48.186
1 " 1929	161.825	23.833	302.386	37.358	49.297
25 Mei 1929	161.820	22.266	300.369	34.105	50.297
14 Juli 1928	173.617	13.519	317.185	47.673	41.193
16 Juli 1927	181.824	21.998	322.130	62.796	127.284
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
13 Juli 1929		168.200		***	49
6 " 1929		166.400		***	50
29 Juni 1929		160.200		***	52
15 Juni 1929	9.859	25.484	96.435	40.670	53
8 " 1929	9.822	24.945	90.454	38.870	53
1 " 1929	9.128	27.273	87.086	37.940	55
25 Mei 1929	8.358	26.042	81.308	41.560	55
14 Juli 1928	15.133	22.573	88.838	54.238	51
16 Juli 1927	14.521	27.941	82.461	47.767	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis % metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.¹⁾

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
10 Juli 1929	155.712	368.840	45.655	16.182	23.467
3 " 1929	155.706	369.101	45.424	52.321	22.958
26 Juni 1929	160.207	362.733	56.344	26.988	23.237
19 " 1929	163.501	360.304	62.166	7.596	24.756
12 " 1929	164.211	362.059	61.183	5.675	21.007
5 " 1929	163.851	361.577	61.392	6.215	21.000
11 Juli 1928	174.357		136.361		50.588
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ²⁾
			Bankers	Other Accounts		
10 Juli '29	43.292	9.230	65.360	37.168	46.872	41 ²⁰ / ₃₂
3 " '29	37.282	28.296	75.558	37.298	46.605	33
26 Juni '29	38.552	24.714	67.420	36.159	57.474	44 ²⁸ / ₃₂
19 " '29	35.402	21.263	56.237	35.555	63.197	55 ¹ / ₃₂
12 " '29	36.212	10.581	61.100	35.523	62.152	57 ¹ / ₃₂
5 " '29	43.107	8.511	70.347	35.946	62.274	54 ⁷ / ₃₂
11 Juli '28	30.629	16.210		104.703	57.746	47 ¹ / ₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Zie voor wijzigingen in de bankstaat de toelichting op blz. 1080 en 1081. ²⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
5 Juli '29	36.650	646	7.304	26.192	18.460	2.525	3.200
28 Juni '29	36.625	637	7.300	26.626	18.431	2.322	3.200
21 " '29	36.617	635	7.255	24.836	18.435	2.355	3.200
14 " '29	36.610	632	7.440	24.827	18.434	2.415	3.200
6 Juli '28	29.176	732	15.920	14.891	12.703	2.034	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
5 Juli '29	5.769	1.785	64.841	5.787	5.669	6.541
28 Juni '29	5.769	1.402	64.921	5.080	5.961	7.075
21 " '29	5.769	1.974	62.971	5.357	6.053	6.804
14 " '29	5.769	1.648	63.141	5.525	6.192	6.313
6 Juli '28	5.930	1.330	60.295	5.989	620	5.791
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
6 Juli 1929	1.994,5	101,0	368,9	2.688,1	79,9
30 Juni 1929	1.911,4	80,1	360,5	2.843,0	194,3
22 " 1929	1.764,3	59,1	330,7	2.427,1	92,6
15 " 1929	1.764,3	59,1	318,5	2.555,5	125,8
7 " 1929	1.764,4	59,1	308,5	2.758,6	113,4
7 Juli 1928	2.105,4	85,6	239,5	2.304,2	27,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ¹⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
6 Juli 1929	92,9	523,1	4.610,0	603,8	331,0
30 Juni 1929	92,9	562,0	4.838,6	631,3	329,2
22 " 1929	92,9	480,1	4.068,7	579,2	316,0
15 " 1929	92,9	471,5	4.191,8	602,6	319,9
7 " 1929	92,9	491,7	4.372,5	632,1	310,3
7 Juli 1928	94,0	604,3	4.426,7	423,8	218,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 6 Juli, 30, 22, 15, 7 Juni '29. 7 Juli '28, resp. 13; 4; 29; 19; 41; 28 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1929	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissel op het buitenl.						Schatkist	Partic.
11 Juli	1009	458	—	799	56	—	2.561	16	86
4 " "	1003	458	—	764	66	—	2.538	39	54
27 Juni	1003	460	—	727	59	—	2.482	43	66
20 " "	1000	456	44	730	48	342	2.450	34	92
13 " "	999	460	44	733	51	342	2.474	10	100
12 Juli '1928	803	471	—	553	51	—	2.153	17	109

¹⁾ 1928.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
26 Juni '29	2.895,5	1.444,0	177,0	1.016,7	82,9
19 " '29	2.880,3	1.437,6	166,4	959,1	87,0
12 " '29	2.875,6	1.384,9	149,6	933,9	114,1
5 " '29	2.844,0	1.371,5	141,4	977,4	112,7
29 Mei '29	2.823,8	1.382,1	146,2	988,2	117,9
22 " '29	2.841,9	1.379,7	166,2	904,4	138,0
27 Juni '28	2.583,3	1.191,8	155,0	1.031,9	223,4

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
26 Juni '29	149,5	1.658,5	2.419,7	158,6	71,0	75,3
19 " '29	139,5	1.649,2	2.368,7	158,4	71,6	75,8
12 " '29	169,9	1.644,2	2.376,2	157,9	71,5	75,2
5 " '29	147,3	1.647,4	2.365,8	157,5	70,8	74,4
29 Mei '29	144,6	1.653,7	2.331,2	156,4	70,8	74,5
22 " '29	153,3	1.639,6	2.324,5	156,3	71,6	75,9
27 Juni '28	211,9	1.604,6	2.381,8	140,3	64,8	68,7

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
19 Juni '29	674	16.543	5.755	1.657	19.925	6.727
12 " '29	628	16.364	5.740	1.682	19.863	6.709
5 " '29	663	16.337	5.779	1.679	19.757	6.761
29 Mei '29	680	16.202	5.798	1.617	19.655	6.765
22 " '29	614	16.187	5.818	1.647	19.698	6.789
20 Juni '28	641	15.785	6.692	1.721	20.532	6.989

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.**

16 Juli 1929.

De oogstberichten uit de Vereenigde Staten en Canada waren ook in de afgelopen week de voornaamste factor, welke van invloed was op den prijsloop aan de termijnmarkten van Noord-Amerika. In het begin der week werden de cijfers bekend gemaakt van de opbrengsten van winter- en zomertarwe, zooals die door de regeering der Vereenigde Staten werden geschat. Volgens deze schatting zal de opbrengst van wintertarwe 582 miljoen bushels bedragen. Dit is 40 miljoen bushels minder dan de schatting van een maand geleden, doch nog 3 miljoen bushels meer dan in het vorige jaar werd geoogst. De opbrengst van zomertarwe wordt volgens het regeeringsbureau geschat op 251 miljoen bushels, welk cijfer 73 miljoen bushels kleiner is dan in het vorige jaar werd geoogst. De totale opbrengst van winter- en zomertarwe wordt dus geschat op 833 miljoen bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 902.749.000 bushels. Deze regeeringsschatting is vrij aanmerkelijk lager dan de laatste, welke door particulieren werd gemaakt en welke voor de beide tarvesoorten tezamen 855 miljoen bushels bedroeg. Een opbrengst van 833 miljoen bushels is voor de Vereenigde Staten zeker een goede oogst. De door de regeering gepubliceerde cijfers werden door velen beschouwd als te zijn een motief voor verdere prijsverhoging, anderen waren echter de meening toegedaan, dat deze schatting, waarbij ook het van den vorigen oogst nog overgebleven saldo dient te worden gevoegd, reden tot prijsverlaging zou zijn. Het gevolg van deze twee tegenover elkaar staande meeningen is geweest, dat in de eerste dagen na de bekendmaking der cijfers de prijzen aan de termijnmarkt te Chicago slechts weinig verandering hadden ondergaan. Het rapport spreekt van den toestand op 1 Juli en sedert zijn de weersomstandigheden niet onverdeeld gunstig geweest. Het binnenhalen van den oogst van wintertarwe is door regen vertraagd geworden, doch ernstige nadeelen schijnen daarvan niet het gevolg te zijn geweest. In het zomertarwegebied klaagt men nog voortdurend over tekort aan regen. Hoewel met tusschenpoelen uit verschillende streken regen werd gemeld, is verdere regen in hooge mate gewenscht. Uit Canada komen ook bij voortduring berichten over droogte. Op verschillende dagen werden wel meer of minder zware regenbuien gemeld, doch deze waren onvoldoende om het gevaar weg te nemen, dat den Canadeeschen tarweoogst bedreigt. Volgens een onlangs verschenen rapport der Canadeesche regeering bedraagt de met tarwe bezaaide oppervlakte dit jaar in Canada 24.305.000 acres. In het vorige jaar bedroeg deze oppervlakte 24.119.000 acres. De vermeerdering der bebouwde oppervlakte is veel kleiner dan werd verwacht, algemeen had men gerekend op eene vermeerdering van een miljoen acres. De Canadeesche regeering maakt geen oogstschattingen bekend, doch vermeldt alleen, dat de toestand van den oogst op het oogenblik aangeduid wordt door het cijfer 88 tegen 102 een jaar geleden. Particuliere oogstberichten luiden meestal zeer verschillend. Schattingen loopen uiteen van 372 tot 300.000.000 voor de drie Prairie-provincies tegen een opbrengst in het vorige jaar van 511.444.000 bushels. Het valt niet te zeggen, welke der genoemde schattingen het dichtst bij de waarheid zal blijken te liggen, met zekerheid mag echter worden aangenomen, dat de tarweopbrengst van Canada dit jaar sterk bij die van het vorige jaar ten achter zal staan. Zoowel te Chicago als te Winnipeg ondergingen de prijzen voor

tarwe in het begin dezer week eenige verlaging in verband met berichten over regenval in het gebied der zomertarwe. Daarna trad weer eenige verhoging in, welke aan het einde der week vrij groot was. Gisteren werden de prijzen zeer belangrijk verhoogd tengevolge van slechte oogstvooruitzichten. Het slot te Chicago was voor Juli 14½ d.c. en te Winnipeg voor October 18¾ d.c. hooger per 60 lbs. In Europa heeft men in de afgelopen week niet in zulk een sterke mate tarwe gekocht als in de daaraan voorafgaande week. Vele koopers hadden hun directe behoefte gedeekt en gaven er de voorkeur aan eerst de regeeringsrapporten van de Vereenigde Staten en Canada af te wachten en toen die bekend waren, verdere berichten over de ontwikkeling der oogsten. De verschepingen uit Argentinië werden belemmerd tengevolge van een op verschillende havenplaatsen van dat land uitgebroken staking, doch het totaal der tarwe-verschepingen was in de afgelopen week toch van grooten omvang. Aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario zijn de prijzen in het begin dezer week ook eenigszins gedaald, doch later is weer verbetering ingetreden. Daarna trad ook aan de Argentijnsche termijnmarkten gisteren een sterke verhoging in. Het slot voor de Augustustermijn te Buenos Aires en te Rosario was, vergeleken bij de vorige week, 120 cent per 100 KG. hooger. De oogstvooruitzichten in Europa zijn over het algemeen zeer gunstig. In Italië is men druk bezig met het binnenhalen en de resultaten bij het dorschen wijzen op goede opbrengsten. In Frankrijk is de toestand in het Noorden en het Oosten, waar bij eenigen tijd geleden te wenschen liet, zeer verbeterd en bij aanhouden van goed weder gedurende de volgende 2 of 3 weken, zal een goede tarweopbrengst verzekerd zijn. In Duitschland zijn de vooruitzichten zeer goed en hoopt men op een even groote opbrengst als in het vorige jaar, toen ze buitengewoon groot was. In Hongarije is de toestand verbeterd en schat de regeering de opbrengst ongeveer 1 miljoen quarters grooter dan een maand geleden het geval was. De schatting voor Hongarije bedraagt nu 8.832.000 quarters, wat echter nog 3.680.000 quarters kleiner is dan de opbrengst in het vorige jaar. In verschillende Balkanlanden zijn de vooruitzichten over het algemeen gunstig, Zuid-Slavië zelfs zeer gunstig en men verwacht, dat in dat land een overschot voor den uitvoer beschikbaar zal zijn. Reeds zijn verschillende zaken naar West-Europa tot stand gekomen. In Roemenië, waar de koude winter veel schade veroorzaakte, zijn de vooruitzichten nu gunstig, doch een overschot voor uitvoer zal van tarwe vermoedelijk niet aanwezig zijn. Ook voor Bulgarije zal dit waarschijnlijk het geval zijn, daar de tarweoogst in vele streken van droogte te lijden heeft gehad.

De loop der roggeprijzen geeft in Noord-Amerika ongeveer een zelfde beeld als voor tarwe. Na eenige verlaging te hebben ondergaan in het begin der vorige week is eerst weder eene matige, daarna een sterke verhoging ingetreden. Vergeleken bij een week geleden, sloten de prijzen van rogge aan de termijnmarkt te Chicago 14½ d.c. per 56 lbs. hooger. Volgens het Regeeringsrapport wordt de opbrengst van den roggeoogst in de Vereenigde Staten geschat op 42 miljoen bushels, tegen een opbrengst in het vorige jaar van 41.766.000 bushels. Zaken van belangrijken omvang kwamen in rogge niet tot stand, daar men bevroesd is, dat partijen, welke nog moeten worden afgeladen, te laat zullen komen om in de consumptie te worden gebracht vóór binnenlandsche rogge van den nieuwen oogst beschikbaar zal zijn. Evenals voor tarwe zijn in Duitschland de vooruitzichten

INDUSTRIEEL DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL / 25.000.000.—

VOLGESTORT GEPLAATST EN RESERVES / 13.400.000.—

Financiering van den afzet van industriele producten.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7/13 Juli 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	7/13 Juli 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	12.577	905.631	1.104.639	1.904	70.863	41.562	976.494	1.146.201
Rogge	1.012	113.362	123.917	—	—	—	113.362	123.917
Boekweit	168	12.526	11.369	—	40	—	12.566	11.369
Mais	1.864	361.857	495.251	25	103.615	113.298	465.472	608.549
Gerst	2.321	214.048	182.836	100	1.831	3.540	215.879	186.376
Haver	1.478	112.966	95.501	—	2.746	383	115.712	95.884
Lijnzaad	—	92.019	104.820	10.656	210.457	202.010	302.476	306.830
Lijnkoek	2.169	126.756	104.769	—	250	1.184	127.006	105.953
Tarwemeel	1.224	48.310	65.136	39	16.217	22.905	64.527	88.041
Andere meelsoorten	265	9.441	5.841	—	—	—	9.441	5.841

van den nieuwen roggeoogst zeer gunstig. In Hongarije is men met het binnenhalen van rogge bezig. De opbrengst in dat land wordt geraamd op 3.540.000 quarters tegen een opbrengst in het vorige jaar van 3.772.000 quarters. In Roemenië wordt de roggeopbrengst geschat op 1.462.000 quarters tegen 1.343.000 quarters in het vorige jaar. Zowel uit Hongarije als uit Roemenië wordt geregeld rogge van den nieuwen oogst geoffreerd zonder evenwel nog veel belangstelling bij koopers te ontmoeten.

De stemming voor maïs was in de afgelopen week weer zeer vast en bijna dagelijks konden Argentijnsche afladers hun prijzen verhoogden. De in verschillende Argentijnsche afladers heerschende staking heeft de verscheping van maïs zeer bemoeilijkt en de uit Argentinië verscheppte hoeveelheid was in de vorige week aanmerkelijk kleiner dan gedurende vele weken het geval was. Verscheiden booten, welke gereed liggen om te laden in havens, waar gestaakt wordt, kunnen niet vertrekken. Ook zullen afladers gebruik maken van de stakingsclausule in hun contracten, en bij voortduring der staking de verlading hunner voor Juli-aflading afgesloten contracten uitstellen. Onder deze omstandigheden wordt voor maïs in stoomende posities een belangrijke premie betaald. Partijen, welke nog deze maand in de destinatiehavens aankomen, zijn alleen in de tweede hand te koop en worden zeer schaarsch aangeboden. Voor deze posities wordt nog belangrijk meer betaald dan voor in Augustus verwachte partijen. Concurrentie met Plata Maïs bestaat er voorloopig niet, daar andere spoedig leverbare maïssoorten niet worden aangeboden. Wel zijn er aanbiedingen in de markt van Donau-maïs, doch deze zijn ter verlading in de maanden November en December. De vooruitzichten van den maïssoogst in Roemenië blijven zeer gunstig en een groote opbrengst schijnt te mogen worden verwacht, wanneer in deze maand nog eenige regen valt gevolgd door mooi weer. Verscheidene afladers zijn aan de markt met Donau-maïs ter verscheping in November en December en verschillende zaken zijn reeds tot stand gekomen, doch van regelde omzetten kan nog niet worden gesproken. Ook Zuid-Afrika is thans geregeld met witte en gele soorten aan de markt, te verladen in Augustus en latere maanden en in deze soorten worden geregeld contracten afgesloten. De Amerikaansche regering schat de opbrengst van maïs op 2.662.000.000 bushels, welke schatting 178 miljoen bushels kleiner is dan de opbrengst in het vorige jaar. Over het algemeen is het weer voor den maïssoogst in de Vereenigde Staten gunstig, in sommige streken wordt over te grooten regenval geklaagd.

De omzetten in Amerikaansche gerst waren in de afgelopen week in Nederland niet groot. In Duitschland bestond meer vraag en kwamen vooral in de betere soorten geregeld zaken tot stand. De prijzen hebben gedurende de afgelopen week vrij aanzienlijke verhoogingen ondergaan, vooral de eerstehands prijzen, welke de verhoogingen aan de termijnmarkt te Winnipeg volgden. Aan deze termijnmarkt was het slot voor gerst, per Juli-levering 7 d.c. per 48 lbs. hooger. De tweede hand in Nederland is vrij geregeld verkooper gebleven tot soms verscheidene guldens per last onder de eerste-hands prijzen. In Duitschland heeft men ook op verschillende dagen Donau-gerst gekocht. In den loop der vorige week zijn de prijzen daarvoor eenigszins verlaagd, doch daarna is weder eene verhooging ingetreden en zijn tot de aldus verhoogde prijzen verschillende zaken tot stand gekomen. De vooruitzichten van gerst in Roemenië zijn zeer gunstig. Volgens de schatting van de Roemeensche regering wordt een opbrengst verwacht van 13.938.000 quarters tegen een opbrengst van het vorige jaar van 8.461.000 quarters. Tengevolge van het gunstige weer belooft de kwaliteit zeer goed te worden, indien niet gedurende den oogsttijd door regen de kleur zou bederven. Ook in Noord-Afrikaansche gerst komen geregeld zaken tot stand, vooral in België en Duitschland voor de Ver-

eenigde Staten wordt de opbrengst volgens de laatste regeeringscijfers geraamd op 317.000.000 bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 356.868.000 bushels. De schatting van de opbrengst van dit jaar is dus wel lager dan de opbrengst in het vorige jaar, doch toch nog aanmerkelijk grooter dan in 1927 en daaraan voorafgaande jaren.

Haverprijzen hebben in de afgelopen week in Noord-Amerika verdere verhooging ondergaan, vooral aan de termijnmarkt te Winnipeg, waar de Juli-termijn 7 1/2 d.c. per 32 lbs. hooger sloot. Te Chicago bedroeg de verhooging 2 3/4 d.c. per 32 lbs. Eerstehandszaken in Amerikaansche haver waren naar Nederland niet mogelijk, daar de tweede hand door vroegere inkoop geregeld in staat was lager af te geven en over voldoende materiaal beschikte om aan de verminderde vraag te voldoen.

SUIKER.

De suikerprijzen schommelden de afgelopen week nogal tengevolge van winstnemingen op de verhooging der vorige week en van de onzekerheid betreffende de resultaten van de bewuste conferentie in Brussel.

In Amerika kwam het slot over de geheele lijn 4 à 5 punten hooger.

Voor Cubasuiker werd tot 2.1/16 d.c. c. & fr. New York betaald.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen de afgelopen week 61.000 tons, de versmeltingen 47.000 tons tegen 49.000 tons in 1928 en de voorraden 687.000 tons tegen 540.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod. tot 30 Juni..	5.156.315	4.037.833	4.508.620
Consumptie	67.253	74.324	75.620
Weekontv. afscheephavens...	47.130	38.958	30.895
Totaal sedert 1 Jan.	4.169.278	3.042.739	3.443.560
Weekexport	96.028	70.331	73.464
Totale export sedert 1 Jan. ...	2.938.827	1.916.960	2.311.675
Voorraad afscheephavens....	1.249.215	1.127.054	1.145.151
Voorraad Binnenland	901.020	920.770	989.440

De termijnnoteringen in Engeland liepen ongeveer parallel met die te New York. De slotnoteringen op de Ruwsuikermarkt waren:

Juli/Aug Sh.	8/8 1/2	Maart	Sh. 9/6 1/2
Sept.	8/9	Mei	„ 9/10 1/2
Dec.	9/3 1/2		

De Board of Trade Statistiek over Juni wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Juni		Jan./Juni	
	1929	1928	1929	1928
	Tons	Tons	Tons	Tons
Import Ruwsuiker ..	142.293	148.445	1.013.229	876.900
„ Geraffineerd ..	5.286	19.123	28.558	169.616
Totaal....	147.579	167.568	1.041.817	1.046.516
Voorr. Binnl. bietsuik.	15.150	14.800	—	—
-Voorra. in entrepôt	144.100	297.500	—	—
Tot. „Duty Paid” suiker	198.419	177.803	1.025.119	837.552
Totale export	62.93	4.267	93.353	32.805

Java: Nadat de V.I.S.P. nog ongeveer 200.000 tons Superieur tot f 12 en 24.000 tons Hoofdsuiker tot f 10,50 hadden verkocht, weigerden zij verdere biedingen op deze basis en verhoogden de verkoopprijzen met f 1/2. Op deze basis werden 3500 tons Superieur en 5000 tons Hoofdsuiker verkocht.

De laatste noteringen voor tweedehands suiker waren:

Superieur ready en Juli	f 12,45
„ Augustus	„ 12,37 1/2
„ September	„ 12,50
Hoofdsuiker ready	„ 11,—

Het rendement van 145 fabrieken bedroeg per 1 Juli ca. 1 pCt. minder dan verleden jaar.

Nadat de stemming te Amsterdam gedurende de vorige week minder vast was dan op de andere markten, opende de markt zeer vast en na eene reactie was het slot als volgt:

Aug. f 13½; Dec. f 13¾; Maart f 14¼; Mei f 14½, alles geboden met f ¼ à f ½ hogere vraagprijzen. De omzet bedroeg 6400 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 10 Juli 1929.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft wederom een kalmé week doorgemaakt, hoewel de dagelijksche fluctuaties iets grooter zijn geweest met neiging tot stijgen. De markt is zeer gevoelig voor weerberichten en rapporten over insectenplaag in de katoendistricten. Verder werd verleden Maandag de schatting van de „acreage” gepubliceerd, met een cijfer van 48.457.000 acres, die hoewel 3.2 pCt. hooger dan een jaar geleden, beneden de verwachting bleef, zoodat prijzen in New York van 19 tot 25 punten stegen. Octobernoteeringen te Liverpool waren tenslotte 8 punten duurder, terwijl zij gisteravond een verdere stijging van 16 punten registreerden. Mid-American spot vertoont een stijging van 26 punten bij een week geleden. Egyptische katoen is ook zeer onregelmatig, terwijl de rapporten over den groeienden oogst over het algemeen gunstiger luiden.

De Amerikaansche garemarkt is nog kalm, hoewel er gedurende de laatste dagen der vorige week wat meer vraag was, welke in vele gevallen goede zaken tot resultaat had. De bereikte prijzen zijn in de meeste gevallen echter verre van voldoende, terwijl spinner's marges geleden hebben. Enkele flinke partijtjes getwijnde garens voor binnenlandsch gebruik zijn de vorige week geboekt. Deze week echter met het acreagerapport, dat op Maandag verschijnt, was er een neiging om zich afzijdig te houden en met de prijsstijging van het ruwe materiaal op dat bericht, staat de handel momenteel vrijwel stil en gaat er slechts zeer weinig om. Egyptische spinners ondervonden hetzelfde als Amerikaansche gedurende de laatste helft van de vorige week; gedurende de laatste twee dagen, toen er een zeer bescheiden vraag bestond, beperkten de verkoopen zich voornamelijk tot kleine partijen; deze gemengde lots vormen tezamen nog een flink totaal. De door de werkgevers aangekondigde loonsverlaging zijn in de meeste secties unaniem verworpen. Het resultaat van de stemming van de Master Spinners Federation wordt volgenden Vrijdag bekend gemaakt en indien de vereischte 80 pCt. der stemmen ermede accoord gaat, zal de loonsverlaging de

volgende week in de verschillende fabrieken worden aangekondigd met een opzeggingstermijn van één week.

Doekprijzen kunnen zich over het algemeen goed handhaven en de toon is iets beter. Niet dat er eenige zaken van groote beteekenis zijn afgesloten, doch de Oostersche markten toonen meer belangstelling en hier en daar worden enkele kleine posten afgesloten. Geen aanzienlijke verbetering kan verwacht worden, zolang de industriele positie van Lancashire niet verbeterd is. Wij werken allen onder een wolk en de toekomst is vol onzekerheid. Voorraden op overzeesche markten zijn echter niet groot en het is wel duidelijk, dat in bepaalde „lines” aanvullingen dringend noodig zijn en koopers wel weten, dat, tenzij zij hunne behoeften direct plaatsen, zij het goede seizoen zullen missen. De geboden prijzen zijn over het algemeen slecht en de prijzen der geboekte orders zijn zelfs niet loonend. Verscheidene koopers nemen een afwachtende houding aan, zoolwat den prijs van het ruwe materiaal als de oplossing van de moeilijkheden in Lancashire betreft.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 2 Juli 9 Juli
 3 Juli 10 Juli T.T. op Br.-Indië 1/5½ 1/5½
 F.G.F. Sakellaridis 15,90 16,60 T.T. op Hongkong 1/11½ 1/11½
 G.F. No. 1 Oomra 6,35 6,65 T.T. op Shanghai 2/4¼ 2/4¼

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '28 tot 5 Juli '29	Overeenkomstige periode	
		1927/28	1926/27
Ontvangsten Gulf-Havens.	9293	8430	12965
Atlant.Havens		1407	2555
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1854	5101	6594
„ „ t Vastland etc.	4608	1027	1810
„ „ Japan.....	1509		

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	5 Juli '29	Overeenkomstig tijdstip	
		1928	1927
Amerik. havens.....	731	810	1126
Binnenland	277	408	448
New York	167	80	224
New Orleans	126	205	310
Liverpool	427	507	929

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No.2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer.No.2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. to	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07½	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62.1/6	
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,74	1,89	112,5	86/6	118,5	58.1/-	
1927	15,22½	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55.7/6	
Januari	15,22½	88,5	13,05	99,8	167,00	72,1	230,00	97,5	373,75	80,8	12,10	112,0	1,70	101,2	83/6	114,4	54.16/-	
Februari	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55.17/-	
Maart	14,80	86,0	12,82½	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	55.2/6	
April	15,75	91,6	13,57½	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54.14/-	
Mei	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	246,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	95,9	54.2/6	
Juni	15,10	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53.19/-	
Juli	14,87½	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55.5/6	
Augustus	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54.13/-	
September	13,72½	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55.5/-	
October	13,45	78,2	12,12½	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	59.1/-	
November	13,40	77,9	12,57½	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,60	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60.2/-	
December	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62.-	
1928	13,80	80,2	12,87½	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,22	72,6	65/-	89,0	61.3/6	
Januari	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61.3/6	
Februari	15,30	88,9	14,97½	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61.4/6	
Maart	15,30	88,9	15,47½	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62.15/-	
April	14,37½	83,6	14,07½	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63.17/-	
Mei	14,25	82,8	13,07½	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62.18/-	
Juni	12,00	69,8	12,62½	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62.10/6	
Augustus	11,65	67,7	11,57½	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63.8/-	
September	12,27½	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65.12/-	
October	12,32½	71,7	12,07½	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67.18/-	
November	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70.3/-	
December	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75.10/6	
1929	12,72½	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78.-/6	
Januari	12,65½	73,5	12,62½	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89.8/-	
Februari	12,12½	70,5	11,62½	89,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82.17/6	
Maart	11,28	64,1	10,57½	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75.4/6	
April	10,87½	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74.11/-	
Mei	11,60	67,4	10,90	83,4	207,00	89,4	182,00	77,1	379,00	81,9	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.12/6	
Juni	12,25	71,2	11,30	86,4	214,00	92,4	190,00	80,5	387,00	83,7	11,25	104,2	1,30	77,4	73/6	100,7	72.10/-	
Juli	13,00	75,6	11,50	88,0	235,00	101,5	195,00	82,6	424,00	91,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	71.2/6	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659), pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoer
 * Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

KOFFIE.

Nog altijd valt over de stemming aan de koffiemarkt niet anders te berichten dan dat zij onveranderd kalm was. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië kwamen, voor wat Santos betreft, in den loop der week over het algemeen een fractie lager af, waartegenover die van Rio onveranderd bleven en in een enkel geval een fractie opliepen. In de cif-prijzen van Robusta van Nederlandsch-Indië kwam voor Palembang en Benkoelen Robusta geen verandering, doch de betere ongewasschen soorten en de gewasschen Robusta liepen eer iets op.

Over den gang van zaken valt nog steeds niet te roemen en ook de afzet liet nog te wenschen over.

Volgens telegrafisch bericht uit Brazilië bedroegen de voorraden, in de pakhuizen en spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 30 Juni 8.785.000 balen tegen 9.084.000 balen op 31 Mei, hetgeen een vermindering beteekent van 299.000 balen. Daar de aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Santos in Juni bedragen hebben 727.000 balen, valt uit bovenstaande cijfers af te leiden, dat ongeveer 428.000 balen in de maand Juni van de plantages naar de binnenlandsche pakhuizen zijn verzonden, hetgeen niet in overeenstemming is met het reeds vroeger bekend gemaakte besluit van het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo, volgens hetwelk de verzending der nog op de plantages aanwezige voorraden naar de binnenlandsche pakhuizen tijdelijk was stopgezet en niet vóór 1 Juli mocht worden hervat. Het officieel bericht uit Santos vermeldt echter, dat „430.000 balen ontvangen zijn voor remplaceering te Santos”. Hiermede wordt klaarblijkelijk bedoeld, dat 430.000 balen van mooie kwaliteit uit den nieuwen oogst vóór 1 Juli zijn doorgezonden om te Santos te worden geruild tegen een gelijke hoeveelheid ordinaire of regen-beschadigde koffie, welke dan weder bij den voorloopig terug te houden voorraad moet worden opgeslagen. Zooals bekend is, heeft het Verdedigings Instituut reeds eenigen tijd geleden bekend gemaakt, dat het van plan was om zoo noodig tot dergelijke ruiling over te gaan.

Verder is bekend gemaakt, dat de limiet der dagelijksche aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Rio voor de tweede helft van Juli gebracht is op 6.595 balen tegen 8.840 balen voor de eerste helft der maand.

Een particulier bericht uit Porto-Rico vermeldt, dat, tengevolge van den wervelstorm, die verleden jaar over het eiland is getrokken, dit jaar hoogstwaarschijnlijk slechts in enkele gedeelten een zeer kleine hoeveelheid voor uitvoer geschikte koffie zal kunnen worden geoogst en dat gevreesd wordt, dat die dan toch nog blijven zal ver onder

de schitterende kwaliteit, welke in normale omstandigheden door het eiland geleverd wordt.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteeringen dooreen ongeveer ¼ ct. terug.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 63 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 54 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 96/- a 99/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 100/- a 102/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping bedragen 71/3 a 72/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 36¼ a 37 ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, 37¾ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 41¼ a 42½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 49 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Aug./Oct.-verscheping, 48½ ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
15 Juli	\$ 14,40	\$ 14,05	\$ 13,70	\$ 13,40
8 „	„ 14,37	„ 14,09	„ 13,73	„ 13,43
1 „	„ 14,36	„ 13,90	„ 13,57	„ 13,27
24 Juni	„ 14,45	„ 13,99	„ 13,65	„ 13,32

Rotterdam, 16 Juli 1929.

THEE.

De theeveiling, gehouden op Donderdag jl. te Amsterdam, had meerendeels een opgevekt voorkomen. De prijzen der geveilde 15.000 kisten waren 1—3 cts. hooger, terwijl ook Londen hogere noteeringen meldde. De vraag was algemeen. Opgehouden werden 1200 kisten.

De middenprijzen bedroegen: 69¼ cts. voor Javathee (v.v. 68¼ cts.) en 68 cts. voor Sumatrathee (v.v. 66½ cts.), terwijl het totaal gemiddelde steeg van 68½ tot 69 cts.

In Calcutta werden op 8 dezer alle aangeboden 16.000 kisten verkocht op 3000 na tot dezelfde prijzen als een week tevoren.

De thee-uitvoer van Java bedroeg, volgens mededeelingen van de Vereeniging voor de Theecultuur, in Juni 5.213.000 KG. tegen 5.076.000 KG. in 1928. In het eerste halfjaar bedroeg de uitvoer ruim 33 miljoen KG., of 2½ miljoen KG. meer dan het vorige jaar.

Uit dezelfde bron vernemen wij, dat Japan van Januari t/m Mei 938.000 KG. thee uitvoerde tegenover 628.000 KG. in 1928.

GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN prijzen den per g. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
%	\$ cts.	%	pence	%	Sh.	%	cts.	%	cts.
100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	2/11,625	100,0	84,5	100,0	100,0
111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	94,25	111,5	93,2
114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	81,5	84,0	93,5
118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	79,4	84,3	94,2
119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	78,2	82,8	92,9
116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	78,2	85,5	92,3
112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	76,6	86,5	93,5
113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	76,6	81,25	96,1
110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	76,6	99,4	97,4
111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	73,9	—	96,1
109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	72,1	94,5	96,8
100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	73,7	93	96,8
100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	74,9	96	97,4
101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	74,9	89,25	97,4
97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	74,9	84,5	100,0
89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	74,9	79,5	94,1
89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	32,25	112,5	76,6	79	93,5
89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	74,25	87,9	98,7
88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	78,6	74,25	98,1
83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	78,6	73,25	98,7
80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	81,3	71,25	95,5
80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	84,5	67,75	80,1
81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	84,7	70,25	83,1
84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	78,0	86,4	84,2
88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	92,2	74,7	86,4	86,4
87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	74,3	76,5	90,5
84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	73,5	77,25	91,4
85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	71,3	88,0	94,2
84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	54	88,0	87,9
79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	54	88,0	94,8
75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	54	88,0	87,9
76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	54	88,0	92,9
77,2	18,35 ⁵⁾	78,9 ⁶⁾	39,75 ⁷⁾	72,37	25,25 ⁷⁾	85,6 ⁷⁾	54	88,0	91,6
78,1	18,35 ⁶⁾	78,9 ⁶⁾	39,00 ⁸⁾	70,9 ⁸⁾	24,75 ⁸⁾	83,9 ⁸⁾	54	88,0	81,9
80,3							54		

1) officiële noteeringswijze (Jan. 1928). 2) = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928). 3) Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. 4) 5 Juli. 5) 12 Juli. 6) 4 Juli. 7) 11 Juli.

De „Board of Trade” publiceerde een statistiek omtrent den aan- en uitvoer van thee in Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

De aanvoer bedroeg in Mei 28.4 miljoen lbs. tegen 21 miljoen lbs. gedurende Mei 1928, terwijl de totale uitvoer met 10.7 miljoen lbs. dien van het vorige jaar (8.4 miljoen lbs.) niet onbelangrijk heeft overtroffen.

De e.v. veiling te Amstrdam zal plaats hebben op 25 Juli e.k. met een aanbod van ca. 16.000 kisten Nederlandsch-Indische thee.

De uitvoer van Zuidelijk Bitsch-Indische havens beliep in Mei jl. 5 miljoen lbs. tegen 4 miljoen lbs. in 1928. Gedurende Januari t/m. Mei werden 2 miljoen lbs. méér uitgevoerd dan een jaar geleden.

Amsterdam, 15 Juli 1929.

STEENKOLEN.

Groote omzetten met vaste prijzen is het kenmerk van alle markten. Hoe langer hoe meer gaan bona fide verbruikers ertoe over, zich tot het einde van het jaar, en sommigen reeds tot een stuk in het nieuwe jaar, te dekken, omdat men niet goed inzielt, waar een prijsverlaging vandaan moet komen. Bij de vastheid van prijzen is nu ook den laatsten tijd gekomen een verhooging van de zeevrachten, waardoor de c.i.f. prijzen, voorzoover het Engelsche kolen geldt, nog hooger zijn dan op grond van de marktconstellatie van de kolen zelf reeds het geval zou zijn. De exportpremie voor kolen uit de Five Counties is bepaald op 1 sh. per ton.

In Westfalen eveneens groote omzetten met hooge prijzen, terwijl een markant gebrek aan cokes te constateeren valt.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 11.35
Durham Ongezeefde	„ 12.60
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 13.75
Schotsche gezeefde (Prime Lothians)	„ 11.—
Yorkshire gewasschen Doubles	„ 13.—
Westfaalsche Vefförder	„ 13.—
„ Vlamstukken I	„ 14.—
„ Smeenootjes	„ 13.50
„ Gasvlamförder	„ 12.75
„ Gietcokes	„ 17.—
Hollandsche Eierbriketten	„ 15.—

alles per ton van 1000 KG. fanco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.25.

Markt prijshoudend.

IJZER.

De positie van de Continentale ruwijzermarkt is in de laatste veertien dagen onveranderd vast gebleven. De producenten in het Cleveland district zijn deze week weer aan de macht gekomen en boeken thans orders voor levering in het vierde kwartaal van dit jaar tegen den algemeen geldenden marktprijs van 72/6.

De staalmarkt is de laatste weken voortdurend zwakker geworden wegens terughoudendheid van de koopers.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Deze markt was in de afgelopen week wederom buitengewoon flauw, in 't bijzonder wat de Noordelijke afdelingen betreft. Het aantal der naar de St. Laurence bestemde booten, die voor Juli laden nog een thuisvracht noodig hebben, verbonden met het groote gebrek aan orders, heeft een verdere daling der koersen van Montreal bewerkt. In 't begin der afgelopen week werd een spotprompte handige boot van Montreal naar Barry of Avonmouth tegen 2/6 per qtr. zwaar graan bevracht, met de optie Londen of Hull tegen 2/9, terwijl voor een soortgelijke order naar het Bristol kanaal een boot van 33.000 qtrs. voor tweede helft Juli laden tegen 2/- naar één, of 2/3 naar twee havens opgenomen werd. De verder afgesloten ladingen waren uitsluitend voor het Continent bestemd en ofschoon de bevrachters „berth”-ruimte naar Antwerpen of Rotterdam per Juli tegen \$ 0.08 met de optie Hamburg tegen \$ 0.09 hadden geboekt, hebben zij voor eenige wilde booten met ligdagen 29 Juli \$ 0.10½ voor zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam betaald.

Van de *Northern Range* waren geen definitieve orders aan de markt.

Van de *Golf* kunnen handige en booten van gemiddelde grootte per tweede helft Juli, Augustus en misschien ook September tegen \$ 14½ a \$ 0.15 (naar gelang van de grootte der booten) basis zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam geplaatst worden.

Noord-Pacific. Er worden vooralsnog geen graanorders voor de eerstkomende maanden genoteerd. Daarentegen toonen bevrachters iets meer belangstelling voor verscheeping in het nieuwe seizoen op basis van 27/6 Vancouver/U.K./Continent met volle opties voor November/Februari belading, echter zijn booten van gemiddelde grootte tot nu toe onder 29/- niet verkrijgbaar.

La Plata. De vraag naar tonnage was in de afgelopen week minder groot, maar niettemin was het aantal afsluitingen nog zeer belangrijk en voor Juli/Augustus en Augustus laden vertoonden de koersen zelfs een lichte stijging. Juli ruimte begint nu zeer schaarsch te worden en bevrachters concentreerden zich meer op Juli/Augustus en Augustus booten. Voor Juli werden groote booten tegen 23/- van de Bovenrivier naar U.K./Continent afgesloten, terwijl voor Juli/Augustus tot 24/9 en voor Augustus herhaaldelijk 24/6 betaald is. Van Bahia Blanca hebben groote booten 19/6 geaccepteerd naar Antwerpen of Rotterdam, 20/- naar Londen of Avonmouth, 20/6 naar Liverpool of Birkenhead voor Augustus laden en dezelfde cijfers voor September.

Suiker van West-Indië. Het aantal afsluitingen der afgelopen week was zeer belangrijk en de koersen vertoonden een lichte neiging tot stijgen. Bevrachters waren wat betreft positie en grootte der schepen echter wederom zeer moeilijk tevreden te stellen.

Van Cuba werden in 't geheel 11 booten opgenomen, en wel op de volgende basis: U.K./Continent 2000 tons tegen 19/- en 4500 tons tegen 18/3 per Juli, ca. 6000 tons tegen 17/9, en ca. 7500 tons tegen 17/6 per begin Augustus, alsmede ca. 5500 tons tegen 18/- per 5—20 Augustus. Verder werden een 7000 tonner per begin Augustus naar Liverpool tegen 17/6 en een 8000 tonner per einde Juli/begin Augustus naar Marseille tegen 19/- afgesloten.

Salpeter van Chili. Bevrachters toonen langzaam maar zeker meer belangstelling en wel in hoofdzaak voor wilde booten. Sinds het laatste bericht werd een verdere Augustus/September boot tegen het iets hogere cijfer van 26/6 naar Bordeaux/Hamburg Range, 27/6 naar Noord-Spanje, 28/6 Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië), 29/6 Alexandrië, afgesloten, maar deze afsluiting betreft wederom een boot, welke naar de Westkust bestemd is en het is duidelijk, dat het aantal dezer schepen slechts zeer beperkt is, terwijl de genoemde cijfers niet aanlokkelijk genoeg zijn, om booten in ballast naar Chili te sturen. Als gevolg hiervan hebben bevrachters een verdere verhooging van 6 d. toegestaan boven de reeds genoemde cijfers voor een 8000 tonner per Augustus/September.

Voor lijnruimte bestond slechts weinig belangstelling. Begin der afgelopen week werden 1000 tons per Juli/Augustus naar Liverpool tegen het betrekkelijk lage cijfer van 17/6 minus commissie geboekt. Verder werden alleen nog 4000 tons per Augustus naar Antwerpen/Rotterdam of Hamburg tegen 20/- netto met de optie Duinkerken tegen 1/6 extra, afgesloten.

Burmah. Van Burmah werd een 4800 tonner per prompt voor rijst van Rangoon naar Hamburg tegen 21/3 bevracht. De mogelijkheid bestaat, thans nog een 6000 tonner, eveneens voor prompte belading, naar Portugal en Hamburg tegen 20/6 te plaatsen.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau is nog steeds vraag naar scheepsruimte voor Augustus laden op basis van 16/- voor booten van gemiddelde grootte van de Bovenrivier naar het Continent. Een boot van circa 6000 tons werd per Augustus/September van Kustendje naar het Continent tegen 12/6 op deadweight basis afgesloten.

Middellandsche Zee. Er was meer vraag naar kleinere booten. Ertsladingen werden o.m. als volgt gesloten: Melilla/Rotterdam 5¼, Melilla/Danzig 6¾.

Phosfaat werd van Sfax naar Stockholm tegen 13/-, naar Antwerpen tegen 8/- en naar Gent tegen 7/- bevracht, terwijl van Casablanca naar Bordeaux en Paimboeuf 7/6 en naar La Pallice, Nantes en Brest voor een groote boot 7/3 betaald is.

Noord-Spanje. De vrachten naar Engelsche havens zijn zeer vast, terwijl er tevens meer vraag naar tonnage is. Afgesloten werden: Bilbao/Rotterdam 6¼, Cardiff 7/-, Middlesbrough 8/- en Grangemouth 8/-.

Kolen van U.K. De koersen zijn zeer vast en gedeeltelijk opgelopen, in 't bijzonder naar Zuid-Amerika. Van Zuid-Wales werden o.m. afgesloten: Limhamn 7/-, Rouaan 5/9, Algiers 9/6, Genua 9/6, Piraeus 12/3, Alexandrië 11/6, Port-Said 11/6, Saigon 21/-, Dakar 10/-, Rio 14/-, en Buenos Aires 14/-, en van de Oostkust: naar Abo 6/9, Malmoe 6¾, Hamburg 4/9, Antwerpen 3/10½, Rouaan 5/-, Bordeaux 7/9, Genua 9/6, Port-Said 11/9, Santos 14/9 en Buenos Aires 14/-.

DE TWENTSCHE BANK N.V.

Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage - Almelo - Dordrecht - Enschede - Hengelo
Oldenzaal - Utrecht - Zaandam - Zwolle

Maandstaat op 30 Juni 1929

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponeed	f	525.600,—
Deelneming in de firma B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen	"	7.200.000,—
Deelneming in bevriende Bankinstellingen .... f 9.439.468,81		
waarvoor in geld gestort	"	7.113.868,81
waarvoor effecten gedeponeed	f	2.325.600,—
Effecten van Aandeelhouders gedeponeed bij bevriende instellingen	"	3.000.000,—
ten eigen gebruike	"	35.254.200,—
Kassa, Wissels en Coupons	"	40.579.800,—
Saldo's bij Bankiers	"	47.830.900,03
Daggeldleeningen	"	27.207.482,01
Eigen Effecten en Syndicaten	"	1.550.000,—
Saldo te leveren en te ontvangen Fondsen	"	12.793.705,19
Prolongatiën gegeven	"	2.529.575,—
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek.-Crt. f 133.007.026,96		
Af: loopende Promessen	"	16.942.375,—
Voorschotten op Consignatiën	"	123.321.026,96
Gebouwen	"	1.395.944,20
	"	5.909.315,59
Totaal	f	294.899.592,79

CREDIT

Kapitaal	f	36.000.000,—
Reservefondsen	"	15.000.000,—
Aandeelhouders voor gedeponeede Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	525.600,—
in Leen-Depot	"	40.054.200,—
Zieken- en Pensioenfondsen	"	40.579.800,—
Deposito's	"	3.582.153,29
Prolongatie-Deposito's	"	71.755.583,24
Saldi Rekeningen-Courant	"	7.066.300,—
" " " voor gelden in het Buitenland ..	f	84.108.081,—
	"	4.293.686,24
Daggeldleeningen	"	88.401.767,24
De Nederlandsche Bank	"	1.000.000,—
Te betalen Wissels	"	6.328.371,90
Geaccepteerd door derden	"	17.465.838,14
Diverse Rekeningen	"	4.998.420,74
	"	2.721.358,24
Totaal	f	294.899.592,79

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP
C. HOYNG N.V.

gevestigd te 's-GRAVENHAGE

Maatschappelijk Kapitaal: DRIE MILLIOEN GULDEN,

verdeeld als volgt:

73 Aandeelen à f 3000.— Serie A	f 219.000.—
3562 " " " 500.— Serie B	" 1.781.000.—
1000 6 pCt. Cum. Pref. Winstd. Aandeelen à f 1000.— Serie C. „	„ 1.000.000.—
	f 3.000.000.—

waarvan geplaatst en volgestort alle aandelen Serie A. en
1572 aandelen Serie B., totaal f 1.005.000.—.

UITGIFTE van
500 6 pCt. Cum. Pref. winstdeelende
Aandeelen Serie C. groot f 1000.— elk

deelende voor de helft in de winst over het boekjaar
eindigende ult. Januari 1930,

tot den koers van 100 pCt.

Ondergeteekende deelt mede dat de inschrijving op boven-
genoemde uitgifte zal zijn opengesteld

op DONDERDAG 25 JULI 1929

tot des namiddags 4 uur,

te AMSTERDAM bij de Firma's DE KOCK & UYT DEN BOGAARD
en PRAETORIUS & ZON,
te 's-GRAVENHAGE bij de N.V. HANDELS- EN LANDBOUWBANK

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn bij de inschrijvings-
kantoren en bij ondergeteekende verkrijgbaar.

's-Gravenhage, 16 Juli 1929.

C. HOYNG N.V.

Banque de Paris et des Pays-Bas

Kapitaal: Frs. 300.000.000,—
Reserves: Frs. 178.500.000,—

Alle Bankzaken

Parijs - Amsterdam
Brussel — Genève

Goed renderende Banketfabriek met
ruime perspectieven zoekt voor uitbreiding

7-15 MILLE

op aflossing. Brieven no. 781 Vernhout's
Boekhandel „Veko“, Haarlem.

Beëdigdtranslatrice

voor Duitsch en
Engelsch vraagt
Vertaalwerk
(ook Fransch)

LEA HAUSDORFF

Leuvehaven 26 — Rotterdam

Koersberekening

Door **JOH. HAGE**

Een handleiding bij het be-
rekenen van koersen.

Prijs f 2,90

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel
en bij Nijgh & v. Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam.

Lessen over
den Handel

door

J. GROOTEN

Prijs f 8.— Geb. f 8.90

Alom verkrijgbaar
bij den Boekhandel

en bij

Nijgh & van Ditmar's Uitg.-Mij
Rotterdam

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Amsterdam

Gestort Kapitaal f 80.000.000,— Statutaire Reserve f 40.000.000,—

AGENTSCHAPPEN TE ROTTERDAM EN 'S-GRAVENHAGE

Rente voor Deposito's:

DIRECT OPVORDERBAAR: . . . . . 2½ pCt. per jaar

12 MAANDEN OPZEGGING . . . . . 4½ pCt. per jaar

Voor ANDERE en VASTE termijnen, zoomede voor groote bedragen rentevergoeding nader overeen te komen.

SAFE-DEPOSIT